

32004R0883

30.4.2004

ОФИЦИАЛЕН ВЕСТНИК НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

L 166/1

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 883/2004 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА
от 29 април 2004 година
за координация на системите за социално осигуряване
(Текст от значение за ЕИП и Швейцария)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаване на Европейската общност и по-специално членове 42 и 308 от него,

като взеха предвид предложението на Комисията, представено след консултации със социалните партньори и Административната комисия за социално осигуряване на работниците мигранти ⁽¹⁾,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽²⁾,

в съответствие с процедурата, предвидена в член 251 от Договора ⁽³⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Правилата за координация на националните системи за социално осигуряване се вписват в рамките на свободното движение на лица и следва да допринасят за подобряване на жизнения им стандарт и условията за заетост.
- (2) Договорът не предвижда правомощия, освен тези по член 308 за приемане на подходящи мерки в областта на социалното осигуряване за лица, различни от заетите лица.
- (3) Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета от 14 юни 1971 г. за прилагането на схеми за социално осигуряване на заети лица, самостоятелно заети лица и членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността ⁽⁴⁾ е изменен и осъвременяван многократно, за да се вземе предвид не само развитието на равнище на Общността, включително решенията на Съда на Европейските общности, но също и промените в законодателството на национално ниво. Такива фактори изиграха своята роля за усложняването и

утежняването на правилата за координация на Общността. Поради това, заменянето на тези правила, като се модернизират и опростяват, е от основно значение за постигане на целта за свободното движение на лица.

- (4) Необходимо е да се вземат предвид особеностите на националните законодателства в областта на социалното осигуряване и да се изработи само система за координация.
- (5) Необходимо е, в рамките на такава координация, в Общността да се гарантира равно третиране на съответните лица съгласно различните национални законодателства.
- (6) Тясната връзка между законодателството в областта на социалното осигуряване и онези договорни разпоредби, които допълват или заменят подобно законодателство и които са били обект на решение на публичните власти, превръщаща ги в задължителни или разширяваща тяхното приложно поле, може да изисква същата закрила относно прилагането на горепосочените разпоредби както тази, предоставена от настоящия регламент. Като първа стъпка, може да бъде оценен опитът на държавите-членки, които са уведомили за подобни схеми.
- (7) Предвид големите различия, съществуващи в националното законодателство с оглед персоналния обхват, е препоръчително да се установи принципът, че настоящият регламент се прилага към граждани на държава-членка, лица без гражданство и бежанци, пребиваващи на територията на държава-членка, които са или са били подчинени на социалното законодателство на една или на повече държави-членки, а също и за членовете на техните семейства и преживелите ги лица.
- (8) Основният принцип за равно третиране е от особено значение за работниците, които не пребивават в държавата-членка, в която са наети, включително пограничните работници.
- (9) Съдът на Европейските общности по различни поводи дава становище относно възможността за равно третиране на обезщетения, доход и факти; този принцип трябва да се приеме изрично и да се развие, като се спазват същността и духа на съдебните решения.

⁽¹⁾ ОВ С 38, 12.2.1999 г., стр. 10.

⁽²⁾ ОВ С 75, 15.3.2000 г., стр. 29.

⁽³⁾ Становище на Европейския парламент от 3 септември 2003 г. (все още непубликувано в *Официален вестник*). Обща позиция на Съвета от 26 януари 2004 г. (ОВ С 79 Е, 30.3.2004 г., стр. 15) и Позиция на Европейския парламент от 20 април 2004 (все още непубликувана в *Официален вестник*). Решение на Съвета от 26 април 2004 г.

⁽⁴⁾ ОВ L 149, 5.7.1971 г., стр. 2. Регламент, последно изменен с Регламент (ЕО) № 1386/2001 на Европейския парламент и Съвета (ОВ L 187, 10.7.2001 г., стр. 1)

- (10) Въпреки това, принципът да се третират някои факти или събития, настъпили на територията на друга държава-членка все едно, че са настъпили на територията на държавата, чието законодателство се прилага, не следва да се противопоставя на принципа за сумиране на периоди на осигуряване, на заетост, на самостоятелна заетост или на пребиваване, завършени съгласно законодателството на друга държава-членка с тези, завършени съгласно законодателството на компетентната държава-членка. Поради това, периодите, завършени съгласно законодателството на друга държава-членка следва да се вземат под внимание единствено чрез прилагане принципа за сумиране.
- (11) Приравняването на факти или събития, настъпили в държава-членка по никакъв начин не може да предостави компетентност на друга държава-членка или да доведе до приложимост на нейното законодателство.
- (12) В светлината на пропорционалността, следва да се положат усилия, за да се гарантира, че принципът на приравняване на факти или събития не води до обективно неоправдани резултати или до припокриване на обезщетения от един и същ вид за един и същ период.
- (13) Правилата за координация трябва да гарантират на лицата, които се движат в Общността, на лицата на тяхна издръжка и на преживелите ги лица, запазване на придобитите или придобивани права и предимства.
- (14) Тези цели трябва да бъдат постигнати, в частност, чрез сумиране на всички периоди, които се зачитат съгласно различните национални законодателства за придобиване и упражняване на правото на обезщетения, и за изчисляване на размера на обезщетенията, както и чрез предоставяне на обезщетения за различните категории лица, попадащи под действието на настоящия регламент.
- (15) Необходимо е лицата, които се движат в Общността, да бъдат подчинени на схемата за социално осигуряване само на една отделна държава-членка, за да се избегне съвпадане на приложимите разпоредби на националното законодателство и усложненията, които биха могли да възникнат от това.
- (16) В Общността по принцип не е оправдано поставянето на социалноосигурителните права в зависимост от мястото на пребиваване на заинтересованото лице, въпреки това, в специфични случаи, в частност, що се отнася до специални обезщетения, свързани с икономическото и социалното положение на заинтересованото лице, мястото на пребиваване би могло да бъде взето под внимание.
- (17) С оглед гарантирането в максимална степен на равно третиране на всички лица, заети на територията на държава-членка, е подходящо да се определи като приложимо, по общо правило, законодателството на държавата-членка, където заинтересованото лице осъществява своята дейност като заето или самостоятелно заето лице.
- (18) В специфични ситуации, които оправдават други критерии за приложимост, е необходимо да се предвиди изключение от това общо правило.
- (19) В някои случаи, обезщетенията за гледане на малко дете от майката и приравнените обезщетения за гледане на малко дете от бащата, могат да бъдат получавани от майката или от бащата и, тъй като за последния тези обезщетения се различават от родителските обезщетения и могат да бъдат приравнени на обезщетения за майчинство *strictu sensu* поради това, че те се предоставят през първите месеци от живота на новороденото, е необходимо обезщетенията за гледане на малко дете от майката и приравнените обезщетения за гледане на малко дете от бащата да се уредят заедно.
- (20) В сферата на обезщетенията за болест, за гледане на малко дете от майката и приравнените обезщетения за гледане на малко дете от бащата, следва да бъде осигурена закрила на осигурените лица и на членовете на техните семейства, които живеят или имат престой в държава-членка, различна от компетентната държава-членка.
- (21) Разпоредбите за обезщетенията за болест, за гледане на малко дете от майката и приравнените обезщетения за гледане на малко дете от бащата бяха приети в светлината на съдебната практика на Съда на Европейските общности. Разпоредбите относно предварителното съгласие бяха подобрени, като бяха отчетени съответните решения на Съда.
- (22) Особеното положение на подалите молба за пенсия, пенсионерите и членовете на техните семейства налага приваждане в съответствие на разпоредбите за здравно осигуряване към тази ситуация.
- (23) С оглед различията между различните национални системи, е целесъобразно държавите-членки да предвидят, когато е възможно, медицинско обслужване за членовете на семействата на пограничните работници в държавата-членка, в която последните извършват своята дейност.
- (24) Необходимо е установяването на специфични разпоредби, регулиращи избягването на съвпадането на обезщетения в натура за болест и на паричните обезщетения за болест, които са от същия вид като тези, които са предмет на решенията на Съда на Европейските общности в делата C-215/99 *Jauch* и C-160/96 *Molenaar*, при условие, че тези обезщетения покриват един и същ риск.

- (25) Във връзка с обезщетенията при трудови злополуки и професионални болести, с цел предоставяне на закрила, следва да се установят правила за положението на лица, които пребивават или имат престой в държава-членка, различна от компетентната държава-членка.
- (26) Относно обезщетенията за инвалидност следва да се разработи система за координация, която отчита особеностите на националното законодателство, в частност, по отношение признаването на инвалидността и увеличаване на нейната степен.
- (27) Необходимо е да се създаде система за предоставяне на обезщетения за старост и за преживяло лице, когато към съответното лице се прилага законодателството на една или повече държави-членки.
- (28) Необходимо е размерът на пенсията да се определя по метода на сумиране и пропорционално изчисляване (*pro-rata*) и да се гарантира от правото на Общността, когато прилагането на националното законодателство, включително правилата относно намаляването, спирането или прекратяването, са по-неблагоприятни в сравнение с горепосочения метод.
- (29) За да се закрилят работниците мигранти и преживелите ги лица от прекомерно строго прилагане на националните правила за намаляването, спирането или прекратяването, е необходимо да се включат разпоредби, които точно уреждат прилагането на такива правила.
- (30) Както постоянно бе заявявано от Съда на Европейските общности, Съветът не е считан за компетентен да приема правила, налагащи ограничение на съвпадане на две и повече пенсии, придобити в различни държави-членки, чрез намаляване на размера на пенсията, придобита единствено съгласно националното законодателство.
- (31) Съгласно Съда на Европейските общности, националните законодателни органи са компетентни да приемат такива правила, като се има предвид, че Общностното законодателство определя границите, в които се прилагат националните разпоредби относно намаляване, спиране или прекратяване.
- (32) За да се поощри мобилността на работниците, е особено подходящо да се улесни търсенето на работа по трудово правоотношение в различните държави-членки; поради това е необходимо да се осигури по-гъвкава и по-ефективна координация между осигурителните схеми за безработица и службите по заетостта на всички държави-членки.
- (33) Необходимо е да се включат законово определени предпенсионни схеми в приложното поле на настоящия регламент, като така се гарантира както равно третиране, така и възможността за прехвърляне на предпенсионни обезщетения и на предоставяне на семейни и здравни обезщетения на заинтересованото лице, в съответствие с разпоредбите на настоящия регламент; въпреки това, правилото за сумиране на периоди не следва да се включва, тъй като само много ограничен брой държави-членки имат законно определени предпенсионни схеми.
- (34) Тъй като семейните обезщетения имат много широко приложно поле, поради предоставянето на закрила в случаи, които могат да бъдат описани като типични, както и в други случаи, които са от специфичен характер, като последните са били предмет на разглеждане в решенията на Съда на Европейските общности в съвместни дела *C-245/94* и *C-312/94 Hoeber u Zachow* и в делото *C-275/96 Kuusijarvi*, е необходимо да се регламентират всички тези обезщетения.
- (35) За да се предотврати неоснователно съвпадане на обезщетения, е необходимо да се установят правила за предимство в случай на съвпадане на права на семейни обезщетения, съгласно законодателството на компетентната държава-членка и съгласно законодателството на държавата-членка по пребиваване на членовете на семейството.
- (36) Авансовите плащания на помощи за издръжка на живота са възстановими авансови плащания, които имат за цел да компенсират неизпълнението на задължението на родителя да издържа своето дете, задължение, произтичащо от семейното право. Поради това тези авансови плащания не следва да се разглеждат като пряко обезщетение от колективна подкрепа в полза на семействата. Предвид тези особености, правилата за координация не следва да се прилагат за такива помощи за издръжка на живота.
- (37) Както Съдът на Европейските общности многократно е заявявал, разпоредбите, които са изключение от принципа на прехвърляемост на обезщетения от социалното осигуряване, трябва да се тълкуват ограничително. Това означава, че те могат да се прилагат само по отношение на обезщетения, които отговарят на определени условия. Следователно глава 9 от дял III от настоящия регламент може да се прилага само за обезщетения, които са едновременно специални и независещи от вноски обезщетения и изброени в приложение X към настоящия регламент.
- (38) Необходимо е да се създаде Административна комисия, съставена от по един правителствен представител от всяка държава-членка, натоварена, в частност, с всички административни въпроси, или въпроси на тълкуването, произтичащи от разпоредбите на настоящия регламент, и с насърчаване на по-нататъшно сътрудничество между държавите-членки.

- (39) Развитието и използването на услуги за обработка и обмен на информация наложи създаването на Техническа комисия, под егидата на Административната комисия, със специфични отговорности в областта на обработката на информация.
- (40) Използването на услуги за обработка и обмен на информация между институциите изисква приемането на разпоредби за гарантиране, че обменените или издадените по електронен път документи се приемат за еквивалентни на хартиения носител. Такъв обмен се извършва в съответствие с разпоредби на Общността за закрила на физическите лица по отношение на обработката и свободното движение на лични данни.
- (41) Необходимо е да се установят специални разпоредби, които съответстват на особеностите на националните законодателства с оглед улесняването на прилагането на правила за координация.
- (42) В съответствие с принципа на пропорционалността, в съответствие с предпоставката за прилагане на настоящия регламент към всички граждани на Европейския съюз и с оглед намирането на решение, което взема под внимание всякакви ограничения, свързани с особеностите на системите, основани на пребиваването, се счита за целесъобразно предвиждането на специална дерогация чрез приложение XI – „ДАНИЯ“ която се ограничава до даването на право на социална пенсия изключително по отношение на новата категория неактивни лица, спрямо които бе разширено приложното поле на настоящия регламент, предвид особеностите на датската система и в светлината на факта, че тези пенсии са прехвърляеми след изтичането на десетгодишен период на пребиваване съгласно действащото датско законодателство (Закон за пенсиите).
- (43) В съответствие с принципа за равно третиране, се счита за целесъобразно предвиждането на специална дерогация посредством приложение XI – „ФИНЛАНДИЯ“, свеждаща се до националните пенсии, основани на пребиваването, предвид особеностите на финландската система за социално осигуряване, която има за цел да гарантира, че размерът на националната пенсия не може да бъде по-малък от размера на националната пенсия, изчислен както ако всички осигурителни периоди, завършени в която и да е държава-членка са били завършени във Финландия.
- (44) Необходимо е да се приеме нов регламент, който да отмени Регламент (ЕИО) № 1408/71. Въпреки това, необходимо е Регламент (ЕИО) № 1408/71 да остане в сила и да продължи да има правна сила за целите на някои актове на Общността и на някои споразумения, по които Общността е страна, с оглед осигуряването на правна сигурност.
- (45) Тъй като целта на предложеното действие, а именно приемането на мерки за координация, които да гарантират, че правото на свободно движение на хора може да се

упражнява ефективно, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите-членки и, следователно, поради мащаба и ефекта на това действие може да бъде по-успешно осъществена на равнище на Общността, Общността може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарността, посочен в член 5 от Договора. В съответствие с принципа на пропорционалността, посочен в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигне на тази цел,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ДЯЛ I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Определения

За целите на настоящия регламент:

- а) „дейност като заето лице“ означава всяка дейност или положение, което се приема за еквивалентно за целите на социално осигурителното законодателство на държавата-членка, в която се осъществява такава дейност или съществува еквивалентно положение;
- б) „дейност като самостоятелно заето лице“ означава всяка дейност или положение, което се приема за еквивалентно за целите на социално осигурителното законодателство на държавата-членка, в която се осъществява такава дейност или съществува еквивалентно положение;
- в) „осигурено лице“, във връзка с клоновете на социалното осигуряване, обхванати от дял III, глави 1 и 3, означава всяко лице, което отговаря на условията, изисквани от законодателството на компетентната по дял II държава-членка, за придобиване на право на обезщетения, отчитайки разпоредбите на настоящия регламент;
- г) „държавен служител“ означава лице, считано за такова или приравнено на такова от държавата-членка, чийто субект е наелата го на работа администрация;
- д) „специална схема за държавни служители“ означава всяка схема за социално осигуряване, която се различава от общата система за социално осигуряване, приложима към заетите лица в съответната държава-членка и която се прилага пряко за всички или за някои категории държавни служители;
- е) „пограничен работник“ е всяко лице, упражняващо дейност като заето или като самостоятелно заето лице в една държава-членка и което пребивава в друга държава-членка, в която се завръща по правило всекидневно или поне веднъж седмично;
- ж) „бежанец“ има значението, установено в член 1 от Конвенцията за статута на бежанците, подписана в Женева на 28 юли 1951 г.

- з) „лице без гражданство“ има значението, установено в член 1 на Конвенцията за лица без гражданство, подписана в Ню Йорк на 28 септември 1954 г.;
- и) „член на семейството“ е
- 1) i) всяко лице, определено за член на семейството или признато за член на домакинството от законодателството, съгласно което са предвидени обезщетенията;
 - ii) относно обезщетенията в натура съгласно дял III, глава 1 при болест, обезщетения за гледане на малко дете за майката и съответно за бащата, всяко лице, определено за член на семейството или признато за член на домакинството от законодателството на държавата-членка, където пребивава лицето;
 - 2) Ако в законодателството на държавата-членка, приложимо по точка 1 не се прави разлика между членовете на семейството и други лица, към които се прилага, съпругът, малолетните и децата на издръжка, които са навършили пълнолетие се считат за членове на семейството;
 - 3) Ако, съгласно приложимото законодателство по точки 1 и 2, едно лице се счита за член на семейството или на домакинството само ако живее в същото домакинство както и осигуреното лице или пенсионера, това условие се счита за изпълнено, ако това лице е на издръжка основно от осигуреното лице или от пенсионера;
- й) „пребиваване“ означава мястото, където лицето обичайно пребивава;
- к) „престой“ означава временно пребиваване;
- л) „законодателство“ означава, по отношение на всяка държава-членка, закони, подзаконови актове и други правни разпоредби и всички други мерки за прилагане, във връзка с клоновете на социалното осигуряване, обхванати от член 3, параграф 1.
- Този термин изключва договорните разпоредби, освен тези, които служат за изпълнение на задължение за осигуряване, произтичащо от законите или подзаконовите разпоредби, посочени в предишната алинея, или ако те са били обект на решение на публичните власти, което им придава задължителен характер или разширява приложното им поле, при условие че съответната държава-членка уведоми с декларация за това председателя на Европейския парламент и председателя на Съвета на Европейския съюз. Тази декларация се публикува в *Официален вестник на Европейския съюз*;
- м) „компетентен орган“ е, по отношение на всяка държава-членка, министърът, министрите или друг равностоен орган, който отговаря за схемите за социално осигуряване за цялата или за част от съответната държава-членка;
- н) „Административна комисия“ е комисията по член 71;
- о) „регламент по прилагането“ е регламентът по член 89;
- п) „институция“ означава, по отношение на всяка държава-членка, органът или властта, отговарящи за прилагането на цялото или част от законодателството;
- р) „компетентна институция“ е:
- i) институцията, в която заинтересованото лице е осигурено към момента на искането за обезщетение;
- или
- ii) институцията, от която заинтересованото лице има или би имало право на обезщетения, ако то, член или членове на неговото семейство пребиваваха в държавата-членка, в която се намира институцията;
- или
- iii) институцията, определена от компетентния орган на съответната държава;
- или
- iv) в случая на схема, свързана със задълженията на работодателя във връзка с обезщетенията, определени в член 3, параграф 1 – или съответния работодател или осигурител, или вместо него, орган или институция, определен от компетентния орган на съответната държава-членка;
- с) „институция по място на пребиваване“ и „институция по място на престой“ е съответно институцията, която е компетентна да предоставя обезщетения в мястото, където пребивава заинтересованото лице и институцията, която е компетентна да предоставя обезщетения в мястото, където съответното лице има престой съгласно законодателството, прилагано от тази институция, или ако не съществува такава институция – институцията, определена от компетентния орган на съответната държава-членка;
- т) „компетентна държава-членка“ е държавата-членка, в която се намира компетентната институция;

у) „осигурителен период“ означава периодите на внасяне на осигурителни вноски, или на заетост или самостоятелна заетост, определени или признати за осигурителен период от законодателството, съгласно което е завършен или се смята за завършен, както и всички периоди, разглеждани като такива, ако посоченото законодателство ги признава за равностойни на осигурителен период;

ф) „период на заетост“ или „период на самостоятелна заетост“ са периодите, определени или зачитани от законодателството, съгласно което те са придобити, както и всички периоди, зачитани за такива, ако се признават от посоченото законодателство за приравнени на периоди на заетост или на самостоятелна заетост;

х) „период на пребиваване“ са периодите, определени или признати за такива от законодателството, съгласно което те са завършени или се считат за завършени;

ц) „пенсия“ обхваща не само пенсиите, но и еднократните обезщетения, които могат да бъдат изплащани вместо пенсия и плащанията, направени под формата на възстановяване на осигурителни вноски, както и осъвремените увеличения и допълнителните помощи съгласно разпоредбите на дял III;

ч) „предпензионно обезщетение“ означава: всички парични обезщетения, различни от обезщетенията за безработица или предсрочно обезщетение за старост, отпускани след определена възраст на работниците, които са намалили, прекратили или спрели да полагат възмезден труд, до навършване на възраст, в която те придобиват право на пенсия за старост или на пенсия при предсрочно пенсиониране, получаването на които не зависи от това заинтересованото лице да е на разположение на службите по заетостта на компетентната държава-членка; „предсрочно обезщетение за старост“ е обезщетение, отпускано преди навършване на определена от закона пенсионна възраст и което или продължава да се отпуска и след навършване на посочената възраст, или бива заместено от друго обезщетение за старост;

ш) „помощ при смърт“ е всяко еднократно плащане в случай на смърт без еднократните обезщетения по буква ц);

щ) „семеини обезщетения“ са всички обезщетения в натура или парични обезщетения, предназначени за покриване на семейни разходи, с изключение на плащанията за издръжка и специалните помощи при раждане на дете или осиновяване, посочени в приложение I.

Член 2

Персонален обхват

1. Настоящият регламент се прилага към граждани на държава-членка, лица без гражданство и бежанци, които пребивават в държава-членка, които са или са били подчинени на законодателството на една или повече държави-членки, както и към членовете на техните семейства и към преживелите ги лица.

2. Той също се прилага към преживелите лица на лица, които са били подчинени на законодателството на една или повече държави-членки независимо от гражданството на тези лица, когато преживелите ги лица са граждани на държава-членка или са лица без гражданство или бежанци, пребиваващи в една от държавите-членки.

Член 3

Материален обхват

1. Настоящият регламент се прилага към всички законодателства относно следните клонове на социално осигуряване:

- а) обезщетения за болест;
- б) обезщетения за гледане на малко дете от майката и съответно от бащата;
- в) обезщетения за инвалидност;
- г) обезщетения за старост;
- д) обезщетения за преживели лица;
- е) обезщетения за трудови злополуки и професионални болести;
- ж) помощи при смърт;
- з) обезщетения за безработица;
- и) предпензионни обезщетения;
- й) семеини обезщетения.

2. Освен ако е предвидено друго в приложение XI, настоящият регламент се прилага към общи и специални схеми за социално осигуряване, независимо дали са зависещи от вноски или не са, и към схеми, свързани с отговорността на работодателя или корабособственика.

3. Настоящият регламент се прилага също и към специалните парични обезщетения, независимо от вноски, уредени в член 70.

4. Въпреки това, разпоредбите на дял III на настоящия регламент не засягат законовите разпоредби норми на която и да е държава-членка относно отговорността на корабособственика.

5. Настоящият регламент не се прилага към социалното и медицинското подпомагане или към схемите за обезщетения за жертвите на войните или техните последици.

Член 4

Равно третиране

Освен ако друго не е предвидено в настоящия регламент, лицата, за които се прилага настоящият регламент получават същите обезщетения и имат същите задължения съгласно законодателството на която и да е държава-членка, както нейните граждани.

Член 5

Равно третиране на обезщетения, доходи, факти и събития

Освен ако друго не е предвидено в настоящия регламент и в светлината на установените специални разпоредби по прилагането, се прилага следното:

- а) когато, съгласно законодателството на компетентната държава-членка, получаването на обезщетения от социалното осигуряване и на други доходи има определени правни последици, съответните разпоредби от това законодателство се прилагат също така и към получаването на равностойни обезщетения, придобити съгласно законодателството на друга държава-членка или към доход, придобит в друга държава-членка;
- б) когато, съгласно законодателството на компетентната държава-членка, правните последици са резултат от настъпването на някои факти или събития, тази държава-членка взема предвид подобни факти или събития, настъпили във всяка друга държава-членка, като настъпили на нейната територия.

Член 6

Сумиране на периоди

Освен ако друго не е предвидено в настоящия регламент, компетентната институция на държава-членка съгласно чистото законодателство:

- придобиването, запазването, времетраенето или възстановяването на правото на обезщетения,
- обхвата на законодателството, или
- достъпа до или освобождаването от задължително, или доброволно продължено осигуряване по избор на лицето,

зависи от завършването на периоди на осигуряване, заетост или самостоятелна заетост или пребиваване, зачита до необходимия размер периодите на осигуряване, заетост или самостоятелна

заетост или пребиваване, завършени съгласно законодателството на всяка друга държава-членка, все едно че периодите са завършени съгласно прилаганото от нея законодателство.

Член 7

Отмяна на правилата за пребиваване

Освен ако друго не е предвидено в настоящия регламент, паричните обезщетения, платими съгласно законодателството на една или повече държави-членки или съгласно настоящия регламент не подлежат на каквото и да е намаляване, изменение, спиране, прекратяване или конфискация поради факта, че бенефициентът или членовете на неговото семейство пребивават в държава-членка, различна от тази, в която се намира институцията, предоставяща обезщетенията.

Член 8

Отношения между настоящия регламент и други инструменти за координация

1. Настоящият регламент заменя всички приложими между държавите-членки конвенции за социално осигуряване, които попадат в приложното му поле. Въпреки това, някои разпоредби на конвенциите за социално осигуряване, сключени от държавите-членки преди влизането в сила на настоящия регламент, продължават да се прилагат при условие, че те са по-благоприятни за бенефициентите или ако са резултат от специфични исторически обстоятелства и последиците им са ограничени във времето. За да продължат да се прилагат тези разпоредби, те се включват в приложение II. Ако, по обективни причини, не е възможно приложното поле на тези разпоредби да обхване всички лица, за които се прилага настоящия регламент, това се определя точно.

2. Две или повече държави-членки могат, при необходимост, да сключват конвенции помежду си, основани на принципите на настоящия регламент и в неговия дух.

Член 9

Декларации на държавите-членки относно приложното поле на настоящия регламент

1. Държавите-членки писмено уведомяват Комисията на Европейските общности за декларациите по член 1, параграф 1, законодателството и схемите по член 3, сключените конвенции по член 8, параграф 2 и минималните обезщетения по член 58, както и за измененията по същество, направени впоследствие. В това уведомяване се посочва датата на влизане в сила на посочените закони и схеми или в случаите на декларации по член 1, параграф 1, датата, от която настоящият регламент ще се прилага за схемите, определени от декларациите на държавите членки.

2. Тези уведомления се предават в Комисията на Европейските общности всяка година и се публикуват в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 10

Предотвратяване на съвпадането на обезщетения

Освен ако не е предвидено друго, настоящият регламент не може нито да предоставя, нито да запазва правото на няколко обезщетения от един и същи вид за един и същи период на задължително осигуряване.

ДЯЛ II

ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИЛОЖИМОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

Член 11

Общи правила

1. Лицата, за които се прилага настоящият регламент, са подчинени на законодателството само на една държава-членка. Това законодателство се определя в съответствие с настоящия дял.

2. За целите на настоящия дял, лицата, които получават парични обезщетения поради или вследствие на тяхната дейност като наето или самостоятелно заето лице, се считат, че упражняват посочената дейност. Това не се прилага за пенсиите за инвалидност, старост или за преживяло лице или за пенсиите, получавани поради трудови злополуки или професионални болести или за паричните обезщетения за болест, покриващи лечение за неограничен период.

3. Съгласно членове 12 - 16:

- а) спрямо лице, осъществяващо дейност като наето или като самостоятелно заето лице в една държава-членка се прилага законодателството на тази държава-членка;
- б) държавен служител е подчинен на законодателството на държавата-членка, което се прилага спрямо наелата го на работа администрация;
- в) спрямо лице, получаващо обезщетения за безработица в съответствие с член 65 съгласно законодателството на държавата-членка по пребиваване, се прилага законодателството на тази държава-членка;
- г) спрямо лице, повикано за отбиване на редовна служба или на подготовка във въоръжените сили или на гражданска служба в държава-членка, се прилага законодателството на тази държава-членка;
- д) всяко друго лице, към което букви а) - г) не се прилагат, е подчинено на законодателството на държавата-членка по пребиваване, без да се засягат останалите разпоредби на настоящия регламент, гарантиращи му обезщетения съгласно законодателството на една или повече държави-членки.

4. За целите на настоящия дял, обичайно осъществяваната дейност като наето или самостоятелно заето лице на борда на морски плавателен съд под флага на държава-членка се счита за дейност, упражнявана в посочената държава-членка. Въпреки това, лице, наето на борда на плавателен съд под флага на държава-членка и получаващо възнаграждение за тази дейност от

предприятие или лице, чието седалище или място на дейност се намира в друга държава-членка, е подчинено на законодателството на последната държава-членка, ако то пребивава в тази държава. Предприятието или лицето, което изплаща възнаграждението се счита за работодател за целите на посоченото законодателство.

Член 12

Специални правила

1. Лице, което осъществява дейност като заето лице в държава-членка от името на работодател, който обичайно осъществява дейността си в нея и което е командировано от този работодател в друга държава-членка, за да осъществява там дейност от името на същия работодател, продължава да е подчинено на законодателството на първата държава-членка, при условие, че предвиденото времетраене на тази работа не превишава двадесет и четири месеца и че не е изпратено да замества друго лице.

2. Лице, което обичайно осъществява дейност като самостоятелно заето лице в държава-членка и което отива да осъществява подобна дейност в друга държава-членка продължава да бъде подчинено на законодателството на първата държава-членка, при условие, че предвиденото времетраене на тази дейност не превишава двадесет и четири месеца.

Член 13

Осъществяване на дейност в две или повече държави-членки

1. Лице, което обичайно осъществява дейност като наето лице в две или повече държави-членки е подчинено на:

- а) законодателството на държавата-членка по пребиваване, ако то осъществява значителна част от дейността си в тази държава-членка или ако е наето от различни предприятия или различни работодатели, чието седалище или място на дейност се намира в различни държави-членки,

или

- б) законодателството на държавата-членка, в която се намира седалището или мястото на дейност на предприятието или работодателя, който го е наел, ако то не осъществява значителна част от дейността си в държавата-членка по пребиваване.

2. Лице, което обичайно осъществява дейност като заето лице в две или повече държави-членки е подчинено на:

- а) законодателството на държавата-членка по пребиваване, ако то осъществява значителна част от дейността си в тази държава-членка;

или

- б) законодателството на държавата-членка, в която е съсредоточена дейността му, ако то не пребивава в една от държавите членки, в която осъществява значителна част от дейността си.

3. Лице, което обичайно осъществява дейност като заето лице и дейност като самостоятелно заето лице в различни държави-членки е подчинено на законодателството на държавата-членка, в която то осъществява дейността си като заето лице или, ако то осъществява такава дейност в две или повече държави-членки на законодателството, определено в съответствие с параграф 1.

4. Лице, което е наето като държавен служител от една държава-членка и което осъществява дейност като наето и/или като самостоятелно заето лице в една или повече други държави-членки, е подчинено на законодателството на държавата-членка, чийто субект е администрацията, която го е наела.

5. За целите на прилагането на определеното в съответствие с тези разпоредби законодателство, лицата по параграфи 1 - 4 се приравняват на лица, осъществяващи цялата си дейност като наети лица или като самостоятелно заети лица и които са получавали целия си доход в съответната държава-членка.

Член 14

Доброволно или продължено осигуряване по избор на лицето

1. Членове 11 - 13 не се прилагат за продължено осигуряване по избор на лицето, освен ако в някоя държава-членка не съществува само доброволна схема на осигуряване по някои от посочените в член 3, параграф 1 клонове.

2. Когато, по силата на законодателството на една държава-членка, съответното лице подлежи на задължително осигуряване в тази държава-членка, то не може да подлежи на схема за доброволно или продължено осигуряване по избор на лицето в друга държава-членка. Във всички други случаи, в които за даден клон има възможност за избор измежду няколко схеми за доброволно или продължено осигуряване по избор на лицето, то се включва само в схемата, която е избрало.

3. Въпреки това, по отношение на обезщетенията за инвалидност, старост и преживяло лице заинтересованото лице може да се включи в схема за доброволно или продължено осигуряване по избор на лицето на държава-членка, дори и ако то задължително е подчинено на законодателството на друга държава-членка, при условие че е било подчинено на някакъв етап от дейността му на законодателството на първата държава-членка поради или вследствие на дейност като заето или като самостоятелно заето

лице и ако такова съвпадане се позволява изрично или имплицитно от законодателството на първата държава-членка.

4. Ако законодателството на някоя държава-членка обуславя достъпа до доброволно или продължено осигуряване по избор на лицето в зависимост от пребиваването в тази държава, равното третиране на пребиваването в друга държава-членка съгласно член 5, буква б) се прилага само за лица, които са били подчинени на по-ранен етап на законодателството на първата държава-членка въз основа на дейност като заето или като самостоятелно заето лице.

Член 15

Помощен персонал на Европейските общности

Членовете на помощния персонал на Европейските общности могат да бъдат подчинени на законодателството на държавата-членка, в която са наети на работа, на законодателството на държавата-членка, на което последно са били подчинени, или на законодателството на държавата-членка, чиито граждани са, при спазване на разпоредби, различни от тези относно семейните помощи, предоставяни по схема, приложима към този персонал. Това право на избор, което може да се упражни само веднъж, има действие от датата на встъпване в трудово правоотношение.

Член 16

Исключения от членове 11 - 15

1. Две или повече държави-членки, компетентните органи на тези държави или определените от тези власти органи могат с общо споразумение да предвидят изключения от членове 11 - 15 в интерес на някои категории лица или на някои лица.

2. Лице, което получава пенсия или пенсии съгласно законодателството на една или повече държави-членки и което пребивава в друга държава-членка, може, по негово искане да бъде освободено от прилагането на законодателството на последната държава при условие, че спрямо него не се прилага това законодателство поради осъществяване на дейност като заето или като самостоятелно заето лице.

ДЯЛ III

**СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО РАЗЛИЧНИТЕ
КАТЕГОРИИ ОБЕЗЩЕТЕНИЯ**

ГЛАВА I

**Обезщетения за болест, за гледане на малко дете от
майката и приравнените обезщетения за гледане на
малко дете от бащата**

Раздел 1

**Осигурени лица и членове на техните
семейства, с изключение на пенсионери и
членовете на техните семейства**

Член 17

**Пребиваване в държава-членка, различна от
компетентната държава-членка**

Осигуреното лице или членовете на неговото семейство, които пребивават в държава-членка, различна от компетентната държава-членка, получават в държавата-членка, в която пребивават обезщетения в натура, предоставяни, от името на компетентната институция, от институцията по място на пребиваване в съответствие с разпоредбите на прилаганото от тази институция законодателство, като на осигурени съгласно посоченото законодателство.

Член 18

**Престой в компетентната държава-членка, когато
местоживеенето е в друга държава-членка – Специални
правила за членовете на семействата на пограничните
работници**

1. Освен ако друго не е предвидено от параграф 2, осигуреното лице и членовете на неговото семейство по член 17 имат също право на обезщетения в натура, докато имат престой в компетентната държава-членка. Обезщетенията в натура се предоставят от компетентната институция и за нейна сметка, в съответствие с разпоредбите на прилаганото от тази институция законодателство, като на лица с местожителство в тази държава-членка.
2. Членовете на семейството на пограничния работник имат право на обезщетения в натура през време на престоя им в компетентната държава-членка, освен ако тази държава е посочена в приложение III. В този случай членовете на семейството на пограничния работник имат право на обезщетения в натура в компетентната държава-членка при условията на член 19, параграф 1.

Член 19

Престой извън компетентната държава-членка

1. Освен ако друго не е предвидено в параграф 2, осигуреното лице и членовете на неговото семейство, които имат престой в държава-членка, различна от компетентната държава-членка, имат право на обезщетения в натура, които са необходими по медицински причини по време на престоя им, като имат предвид същността на обезщетенията и очакваната продължителност

на престоя. Тези обезщетения се предоставят от името на компетентната институция, от институцията по мястото на престой в съответствие с разпоредбите на прилаганото от тази институция законодателство, като на осигурени към посоченото законодателство.

2. Административната комисия съставя списък на обезщетения в натура, за предоставянето на които през време на престой в друга държава-членка, се изисква, по практически причини, предварително съгласие между заинтересованото лице и институцията, която предоставя помощта.

Член 20

**Придвижване с цел получаване на обезщетения в натура –
Разрешително за получаване на подходящо лечение извън
държавата-членка по пребиваване**

1. Освен ако друго не е предвидено в настоящия регламент, осигуреното лице, което се придвижва до друга държава-членка с цел получаване на обезщетение в натура по време на престоя си там, иска разрешително от компетентната институция.
2. Осигурено лице, което е получило разрешително от компетентната институция да замине за друга държава-членка с цел получаване подходящо за състоянието му лечение, получава обезщетенията в натура, предоставени от името на компетентната институция, от институцията по мястото на престоя, в съответствие с разпоредбите на прилаганото от нея законодателство като на осигурено съгласно посоченото законодателство лице. Разрешителното се дава, когато въпросното лечение е сред обезщетенията, предвидени от законодателството в държавата-членка, в която пребивава съответното лице и в която то не може да получи това лечение в срока, който е оправдан от медицинска гледна точка, като се вземе предвид неговото текущо здравословно състояние и вероятното развитие на неговото заболяване.

3. Параграфи 1 и 2 се прилагат *mutatis mutandis* към членовете на семейството на осигуреното лице.

4. Ако членовете на семейството на осигуреното лице пребивават в държава-членка, различна от тази, в която пребивава осигуреното лице, и тази държава-членка е избрала система за възстановяване на разходи на базата на фиксирани суми, разходите за обезщетенията в натура, посочени в параграф 2, се поемат от институцията по пребиваване на членовете на семейството. В този случай, за целите на параграф 1, институцията по място на пребиваване на членовете на семейството се счита за компетентна институция.

Член 21

Парични обезщетения

1. Осигуреното лице или членовете на неговото семейство, които пребивават или имат престой в държава-членка, различна от компетентната, имат право на парични обезщетения от компетентната институция в съответствие с разпоредбите на прилаганото от тази

институция законодателство. По споразумение между компетентната институция и институцията по място на пребиваване или престой, тези обезщетения могат, въпреки това, да се предоставят от институцията по място на пребиваване или престой, за сметка на компетентната институция в съответствие с разпоредбите на прилаганото от компетентната институция законодателство.

2. Компетентната институция на държавата-членка, чието законодателство предвижда изчисляването на парични обезщетения да става въз основа на среден доход или на средна осигурителна вноска, определя такъв среден доход или средна осигурителна вноска изключително въз основа на получени доходи и направени осигурителни вноски през време на периодите, завършени съгласно посоченото законодателство.

3. Компетентната институция на държавата-членка, чието законодателство предвижда изчисляването на парични обезщетения да става въз основа на стандартен доход, отчита единствено стандартния доход или, когато е необходимо, средните стандартни доходи за периодите, изтекли съгласно посоченото законодателство.

4. Параграфи 2 и 3 се прилагат *mutandis mutandis* към случаите, в които законодателството, прилагано от компетентната институция предвижда специфичен изискуем осигурителен период, който, в този случай, съответства изцяло или частично на периодите, придобити от съответното лице съгласно законодателството на една или повече други държави-членки.

Член 22

Лица, подали молба за пенсия

1. Осигурено лице, което по време на подаване на молбата за пенсия или по време на разглеждане на молбата за пенсия загуби право на обезщетения в натура съгласно законодателството на последната компетентна държава, запазва правото да получи обезщетения в натура съгласно законодателството на държавата-членка, в която пребивава, при условие, че подалят молба за пенсия отговаря на условията за осигуряване съгласно законодателството на посочената в параграф 2 държава-членка. Правото на обезщетения в натура в държавата-членка по пребиваване се прилага също и за членовете на семейството на лицето, подало молба за пенсия.

2. Обезщетенията в натура са за сметка на институцията на държавата-членка, която в случай на отпускане на пенсията би станала компетентна съгласно членове 23 - 25.

Раздел 2

Пенсионери и членове на техните семейства

Член 23

Право на обезщетения в натура съгласно законодателството на държавата-членка по пребиваване

Лице, което получава пенсия или пенсии съгласно законодателството на две или повече държави-членки, от които едната е държавата-членка по пребиваване, и което има право на обезщетения в натура съгласно законодателството на тази държава-членка, заедно с членовете на своето семейство получава такива обезщетения в натура от и за сметка на институцията по пребиваване, както ако е пенсионер, чиято пенсия е дължима само съгласно законодателството на тази държава-членка.

Член 24

Липса на право на обезщетения в натура съгласно законодателството на държавата-членка по пребиваване

1. Лице, което получава пенсия или пенсии съгласно законодателството на една или повече държави-членки, и което няма право на обезщетения в натура съгласно законодателството на държавата-членка по пребиваване, въпреки това получава такива обезщетения за себе си и за членовете на своето семейство, доколкото би имало право на това, съгласно законодателството на държавата-членка или на поне една от държавите членки, компетентни по отношение на неговите пенсии, ако то е пребивавало в тази държава-членка. Обезщетенията в натура се предоставят за сметка на институцията, посочена в параграф 2 от институцията по пребиваване, както ако заинтересованото лице има право на пенсия и обезщетения в натура съгласно законодателството на тази държава-членка.

2. В случаите, предвидени в параграф 1, разходите за обезщетенията в натура се поемат от институцията, определена по следните правила:

- a) когато пенсионерът има право на обезщетения в натура съгласно законодателството на отделна държава-членка, разходите се поемат от компетентната институция на тази държава;
- b) когато пенсионерът има право на обезщетения в натура съгласно законодателството на две или повече държави-членки, разходите за тях се поемат от компетентната институция на държавата-членка, на чието законодателство лицето е било подчинено за най-дълъг период от време; ако в резултат на прилагането на това правило се окаже, че няколко институции трябва да поемат разходите за обезщетения, разходите се поемат от институцията, която прилага законодателството, на което последно пенсионерът е бил подчинен.

Член 25

Пенсии съгласно законодателството на една или повече държави-членки, различни от държавата-членка по пребиваване, когато съществува право на обезщетения в натура в последната държава-членка

Когато лице, което получава пенсия или пенсии съгласно законодателството на една или повече държави-членки, пребивава в държава-членка, съгласно чието законодателство правото на получаване на обезщетения в натура не зависи от изисквания за осигуряване или за извършване на дейност като заето или самостоятелно заето лице, и не се получава пенсия от тази държава-членка, разходите за обезщетения в натура, предоставяни на него и на членовете на семейството му, се поемат от институцията на една от държавите-членки, компетентна по отношение на пенсиите, определени в съответствие с член 24, параграф 2, доколкото пенсионерът и членовете на неговото семейство биха имали право на такива обезщетения, ако пребиваваха в тази държава-членка.

Член 26

Пребиваване на членовете на семейството в държава-членка, различна от тази, в която пенсионерът пребивава

Членовете на семейството на лице, което получава пенсия или пенсии съгласно законодателството на една или повече държави-членки, които пребивават в държава-членка, различна от тази, в която живее пенсионера, имат право да получават обезщетения в натура от институцията по пребиваване в съответствие с разпоредбите на прилаганото от нея законодателство, доколкото пенсионерът има право на обезщетения в натура съгласно законодателството в тази държава. Разходите се поемат от компетентната институция, отговорна за разходите за обезщетенията в натура, предоставяни на пенсионера в държавата-членка по пребиваването му.

Член 27

Престой на пенсионер или на членове на неговото семейство в държава-членка, различна от държавата-членка, в която пребивават – Престой в компетентната държава-членка – Разрешително за подходящо лечение извън държавата-членка по пребиваване

1. Член 19 се прилага *mutatis mutandis* за лице, получаващо пенсия или пенсии съгласно законодателството на една или повече държави-членки и което има право на обезщетения в натура съгласно законодателството на една от държавите членки, предоставяща пенсия/пенсии на него или на членовете на неговото семейство, които имат престой в държава-членка, различна от тази, в която пребивават.

2. Член 18, параграф 1 се прилага *mutatis mutandis* за лицата, посочени в параграф 1, когато те имат престой в държавата-членка,

в която се намира компетентната институция, която отговаря за разходите за обезщетенията в натура, предоставяни на пенсионера в държавата-членка по неговото пребиваване и посочената държава-членка е избрала това, и фигурира в приложение IV.

3. Член 20 се прилага съответно *mutatis mutandis* за пенсионер и/или членовете на неговото семейство, които имат престой в държава-членка, различна от тази, в която пребивават, с цел получаване на подходящо за състоянието им лечение.

4. Освен ако друго не е предвидено от параграф 5, разходите за обезщетенията в натура, посочени в параграфи 1 - 3 се поемат от компетентната институция, която отговаря за разходите за обезщетения в натура, предоставяни на пенсионера в държавата-членка по пребиваването му.

5. Разходите за обезщетенията в натура, посочени в параграф 3, се поемат от институцията по място на пребиваване на пенсионера или на членовете на неговото семейство, ако тези лица пребивават в държава-членка, която е избрала система за възстановяване на разходи на базата на фиксирани суми. В тези случаи, за целите на параграф 3, институцията по място на пребиваване на пенсионера или на членовете на семейството му се счита за компетентна институция.

Член 28

Специални правила за пенсионирани погранични работници

1. Пограничен работник, който се пенсионира има право, в случай на болест, да продължава да получава обезщетения в натура в държавата-членка, в която последно е осъществявал дейност като заето или самостоятелно заето лице, доколкото това представлява продължение на лечението, започнало в тази държава-членка. Понятието „продължение на лечението“ означава продължение на изследванията, диагностиката и лечението на болестта.

2. Пенсионер, който в петгодишен период, предхождащ датата на отпускане на пенсия за старост или за инвалидност, е осъществявал дейност като заето или самостоятелно заето лице като пограничен работник в продължение на поне две години, има право на обезщетения в натура в държавата-членка, в която е осъществявал такава дейност като пограничен работник, ако тази държава-членка и държавата-членка, в която се намира компетентната институция, която поема разходите за обезщетения в натура, предоставяни на пенсионера в държавата-членка по пребиваването му, са избрали това и са посочени в приложение V.

3. Параграф 2 се прилага *mutatis mutandis* към членовете на семейството на бившия пограничен работник или към преживелите го лица, ако през време на периода, посочен в параграф 2, те са имали право на обезщетения в натура по член 18, параграф 2, дори ако пограничният работник е починал преди да започне получаването на пенсията си, при условие, че той е упражнявал дейност като заето или самостоятелно заето лице като пограничен работник в продължение на поне две години от петгодишен период предхождащ неговата смърт.

4. Параграфи 2 и 3 се прилагат дотогава, докато спрямо съответното лице започне да се прилага законодателството на някоя държава-членка въз основа на дейност като заето или самостоятелно заето лице.

5. Разходите за обезщетенията в натура, посочени в параграфи 1 - 3 се поемат от компетентната институция, която отговаря за разходите за обезщетенията в натура, предоставени на пенсионера или на преживелите го лица в съответните държави-членки по тяхното пребиваване.

Член 29

Парични обезщетения за пенсионери

1. Паричните обезщетения се изплащат на лице, получаващо пенсия или пенсии съгласно законодателството на една или повече държави-членки от компетентната институция на държавата-членка, в която се намира компетентната институция, която поема разходите за обезщетенията в натура, предоставяни на пенсионера в държавата-членка по пребиваването му. Член 21 се прилага *mutatis mutandis*.

2. Параграф 1 се прилага също за членовете на семейството на пенсионера.

Член 30

Вноски от пенсионери

1. Институцията на държавата-членка, която съгласно приложимото законодателство, извършва удържки на осигурителни вноски за болест, за гледане на малко дете от майката или съответно от бащата, може да изисква и възстановява такива удържки, изчислени в съответствие със законодателството, което прилага, само доколкото разходите за обезщетенията по членове 23 - 26 се поемат от институцията на посочената държава-членка.

2. Когато в случаите по член 25 придобиването на право на получаване на обезщетения за болест, за гледане на малко дете от майката или съответно от бащата е в зависимост от плащането на осигурителни вноски или подобни плащания съгласно законодателството на държавата-членка, в която пребивава съответният пенсионер, тези осигурителни вноски не се правят по силата на такова пребиваване.

Раздел 3

Общи разпоредби

Член 31

Обща разпоредба

Членове 23 - 30 не се прилагат за пенсионер или членове на неговото семейство, които имат право на обезщетения съгласно законодателството на държава-членка въз основа на дейност като заето или самостоятелно заето лице. В такъв случай, за целите на тази глава, към съответното лице се прилагат членове 17 - 21.

Член 32

Предимство на правото на обезщетения в натура – Специално правило за правото на обезщетения на членовете на семейството в държавата-членка по пребиваване

1. Самостоятелното право на обезщетения в натура въз основа на законодателството на държава-членка или съгласно тази глава има предимство пред производно право на обезщетения за членовете на семейството. Вторичното право на обезщетения в натура, обаче, има предимство пред самостоятелните права, когато самостоятелното право в държавата-членка по пребиваване съществува напредно и само въз основа на пребиваването на заинтересованото лице в тази държава-членка.

2. Когато членовете на семейството на осигуреното лице пребивават в държава-членка, съгласно чието законодателство правото на обезщетения в натура не зависи от изискванията за осигуряване или за дейност като заето или самостоятелно заето лице, обезщетенията в натура се предоставят за сметка на компетентната институция в държавата-членка, в която те живеят, ако съпругът или лицето, което полага грижи за децата на осигуреното лице, осъществява дейност като заето или самостоятелно заето лице в посочената държава-членка или получава пенсия от тази държава-членка въз основа на дейност като заето или самостоятелно заето лице.

Член 33

Съществени обезщетения в натура

1. Осигурено лице или член на неговото семейство, което е имало право на протеза, основно помощно средство или друго значително обезщетение в натура, признато от институцията на една държава-членка, преди то да е било осигурено съгласно законодателството, прилагано от друга държава-членка, получава такива обезщетения за сметка на първата институция, дори ако са отпуснати, след като посоченото лице вече е осигурено съгласно законодателството, прилагано от другата държава-членка.

2. Административната комисия съставя списъка на обезщетения, покрити от параграф 1.

Член 34

Съвпадане на обезщетения за дългосрочно лечение

1. Ако получателят на парични обезщетения за дългосрочно лечение, които се разглеждат като обезщетения за болест и поради това се предоставят от компетентната за паричните обезщетения държава-членка съгласно членове 21 или 29, има право в същото време и съгласно тази глава да претендира за обезщетения в натура, предназначени за същите цели от институцията по място на пребиваване или престой в друга държава-членка, и от институцията в първата държава-членка също е поискано да възстанови разходите за тези обезщетения в натура съгласно член 35, се прилага общата разпоредба за предотвратяване съвпадането на обезщетения, постановена в член 10, само със следното ограничение: ако заинтересованото лице поиска и получи обезщетенията в натура, от стойността на паричните обезщетения се изважда стойността на обезщетенията в натура, които са поискани или биха могли да бъдат поискани от институцията в първата държава-членка, от която е поискано да възстанови разходите.

2. Административната комисия съставя списъка на паричните обезщетения и обезщетенията в натура, обхванати от параграф 1.

3. Две или повече държави-членки, или техните компетентни власти, могат да се споразумеят за други мерки или за допълнителни мерки, които не са по-неблагоприятни за съответните лица от принципите, установени в параграф 1.

Член 35

Възстановяване на разходи между институции

1. Обезщетенията в натура, предоставяни от институция на една държава-членка от името на институция на друга държава-членка съгласно тази глава се възстановяват напълно.

2. Възстановяването по параграф 1 се определя и извършва в съответствие с разпоредбите, установени от регламента по прилагането, или при представянето на доказателство за действително извършени разходи, или на базата на фиксирана сума за държавите-членки, в които правните или административните структури са такива, че възстановяването на базата на действително извършени разходи не е целесъобразно.

3. Две или повече държави-членки и техните компетентни власти, могат да предвидят други начини за възстановяване или за отмяна на всякакво възстановяване между институциите, намиращи се под тяхна юрисдикция.

ГЛАВА 2

Обезщетения при трудови злополуки и професионални болести

Член 36

Право на обезщетения в натура и на парични обезщетения

1. Без да се засягат някои по-благоприятни разпоредби в параграф 2 от настоящия член, член 17, член 18, параграф 1, член 19, параграф 1 и член 20, параграф 1 се прилагат също за обезщетения за трудови злополуки и професионални болести.

2. Лице, което е претърпяло трудова злополука или страда от професионална болест и което пребивава или има престой в държава-членка, различна от компетентната държава-членка има право на специалните обезщетения в натура по схемата за трудови злополуки или професионални болести, предоставяни от името на компетентната институция, от институцията по място на пребиваване или престой в съответствие с прилаганото от нея законодателство, така както ако това лице е било осигурено съгласно посоченото законодателство.

3. Член 21 се прилага също за обезщетенията, включени в тази глава.

Член 37

Разходи по транспортиране

1. Компетентната институция на държава-членка, чието законодателство предвижда поемане на разходите за транспортиране на лице, претърпяло трудова злополука или страдащо от професионална болест, или до мястото, където пребивава, или до болница, поема такива разходи до съответното място в друга държава-членка, където лицето пребивава, при условие, че тази институция даде предварително разрешително за такова транспортиране, като надлежно прецени причините, които го оправдават. Такова разрешително не се изисква за пограничен работник.

2. Компетентната институция на държава-членка, чието законодателство предвижда поемане на разходите за транспортиране на тялото на лице, загинало при трудова злополука до мястото на погребението, в съответствие с прилаганото от нея законодателство, поема разходите до съответното място в друга държава-членка, където лицето е пребивавало по време на злополуката.

Член 38

Обезщетения при професионална болест, когато лицето, страдащо от такава болест е било изложено на същия риск в няколко държави-членки

Когато страдащо от професионална болест лице е осъществявало съгласно законодателството на две или повече държави-членки дейност, която по своя характер може да причинява посочената болест, обезщетенията, за които това лице или преживелите го лица могат да претендират, се отпускат изключително съгласно законодателството на последната от тези държави, чиито изисквания са изпълнени.

Член 39

Влошаване на професионална болест

В случай на влошаване на професионална болест, за която лицето, страдащо от такава болест, е получавало или получава обезщетения съгласно законодателството на държава-членка, се прилагат следните правила:

- а) ако заинтересованото лице по време на получаване на обезщетенията не е осъществявало съгласно законодателството на друга държава-членка дейност като заето или като самостоятелно заето лице, която би могла да причини или да влоши тази болест, компетентната институция на първата държава-членка поема разходите по обезщетенията съгласно разпоредбите на прилаганото от нея законодателство, като отчита влошаването;
- б) ако заинтересованото лице, по време на получаване на обезщетенията, е осъществявало такава дейност съгласно законодателството на друга държава-членка, компетентната институция на първата държава-членка е длъжна да поеме разходите по обезщетенията съгласно разпоредбите на прилаганото от нея законодателство, без да отчита влошаването. Компетентната

институция на втората държава-членка отпуска на заинтересованото лице добавка, размерът на която е равен на разликата между размера на обезщетенията, дължими след влошаването и размера, който би бил дължим преди влошаването съгласно прилаганото от нея законодателство, ако болестта е възникнала съгласно законодателството на тази държава-членка;

- в) правилата за намаляване, спиране или прекратяване, установени в законодателството на държава-членка не се прилагат срещу лица, получаващи обезщетения, предоставени от институции на две държави-членки, в съответствие с буква б).

Член 40

Правила за отчитане особеностите на някои законодателства

1. Ако в държавата-членка, в която заинтересованото лице пребивава или има престой, не съществува осигуряване срещу трудови злополуки или професионални болести, или такова осигуряване съществува, но няма институция, която да отговаря за отпускане на обезщетения в натура, тези обезщетения се предоставят от институцията по място на пребиваване или престой, която отговаря за предоставянето на обезщетения в натура в случай на болест.

2. Ако в компетентната държава-членка не съществува осигуряване срещу трудови злополуки или професионални болести, разпоредбите на тази глава относно обезщетенията в натура се прилагат въпреки това за лице, което има право на такива обезщетения в случай на болест, за отглеждане на малко дете от майката или съответно от бащата съгласно законодателството на тази държава-членка, ако това лице претърпи трудова злополука или страда от професионална болест по време на пребиваването или престоя си в друга държава-членка. Разходите се поемат от институцията, компетентна за обезщетенията в натура съгласно законодателството на компетентната държава-членка.

3. Член 5 се прилага за компетентната институция в държава-членка по отношение на равностойността на трудовите злополуки и професионалните болести, които или са настъпили, или са били потвърдени впоследствие съгласно законодателството на друга държава-членка при оценяване степента на неработоспособност, правото на обезщетение или неговия размер, при условие че:

- а) не се дължи обезщетение във връзка с трудова злополука или професионална болест, настъпила или установена в миналото, съгласно прилаганото от нея законодателство;

и

- б) не се дължи обезщетение във връзка с трудова злополука или професионална болест, настъпила или потвърдена впоследствие съгласно законодателството на другата държава-членка,

съгласно което е претърпяна трудовата злополука или е потвърдена професионалната болест.

Член 41

Възстановяване на разходи между институции

1. Член 35 се прилага също към обезщетенията, уредени в тази глава и възстановяването се извършва на базата на действително направени разходи.

2. Две или повече държави-членки или техните компетентни органи, могат да предвидят други начини за възстановяване или за отмяна от всякакво възстановяване между институциите, намиращи се под тяхна юрисдикция.

ГЛАВА 3

Помощи при смърт

Член 42

Право на помощи в случай на смърт или правоимащият пребивава в държава-членка, различна от компетентната държава-членка

1. Когато осигурено лице или член на неговото семейство почине в държава-членка, различна от компетентната държава-членка, смъртта се смята за настъпила в компетентната държава-членка.

2. Компетентната институция е длъжна да отпусне помощи при смърт, изплащани съгласно прилаганото от нея законодателство, дори ако правоимащият пребивава на територията на държава-членка, различна от компетентната държава-членка.

3. Параграфи 1 и 2 се прилагат също така и когато смъртта е причинена от трудова злополука или професионална болест.

Член 43

Предоставяне на обезщетения в случай на смърт на пенсионер

1. В случай на смърт на пенсионер, който е имал право на пенсия съгласно законодателството на една държава-членка или на пенсия съгласно законодателството на две или повече държави-членки, когато този пенсионер е пребивавал в държава-членка, различна от тази, където се намира институцията, отговаряща за разходите за обезщетенията в натура, предоставяни съгласно членове 24 и 25, помощите при смърт, изплащани съгласно прилаганото от тази институция законодателство, се предоставят за нейна сметка, както на пенсионер, който е пребивавал към момента на смъртта си в държава-членка, където се намира тази институция.

2. Параграф 1 се прилага *mutatis mutandis* към членовете на семейството на пенсионера.

ГЛАВА 4

Обезщетения за инвалидност

Член 44

Лица, които са подчинени само на законодателство тип А

1. За целите на тази глава, „законодателство тип А“ означава всяко законодателство, съгласно което размерът на обезщетенията за инвалидност не зависи от продължителността на осигурителните периоди или от периода на пребиваване и което е включено изрично в приложение VI от компетентната държава, а „законодателство тип Б“ е всяко друго законодателство.

2. Лице, което последователно или алтернативно е било подчинено на законодателството на две или повече държави-членки и има завършени осигурителни периоди или период на пребиваване само съгласно законодателство тип А, има право на обезщетения само от институцията на държавата-членка, чието законодателство е било приложимо към момента на настъпване на неработоспособността и последвалата я инвалидност, като се отчита, ако е целесъобразно член 45 и получава такива обезщетения в съответствие с това законодателство.

3. Лице, което няма право на обезщетения съгласно параграф 2 получава обезщетенията на които все още има право съгласно законодателството на друга държава-членка, като се отчита, където е необходимо, член 45.

4. Ако законодателството, посочено в точки 2 и 3, съдържа правила за намаляване, спиране или прекратяване на обезщетения за инвалидност в случай на съвпадане на друг доход или на обезщетения от друг вид по смисъла на член 53, параграф 2, член 53, параграф 3 и член 55, параграф 3 се прилагат *mutatis mutandis*.

Член 45

Специални разпоредби за сумиране на периоди

Компетентната институция на държава-членка, чието законодателство поставя придобиването, запазването или възстановяването на правото на обезщетения в зависимост от завършването на осигурителни периоди или период на пребиваване, прилага *mutatis mutandis* член 51, параграф 1, когато е целесъобразно.

Член 46

Лица, които са подчинени само или на законодателство тип Б, или на законодателство тип А и Б

1. Лице, което последователно или алтернативно е било подчинено на законодателството на две или повече държави-членки, от

които поне едното не е законодателство тип А, има право на обезщетения по глава 5, която се прилага *mutatis mutandis*, като отчита параграф 3.

2. Въпреки това, ако лицето по-рано е било подчинено на законодателство тип Б и е неработоспособно, което е довело до инвалидност, докато спрямо него се прилага законодателство тип А, то получава обезщетения в съответствие с член 44, при условие, че:

— отговаря на изискванията на това законодателство или на други законодателства от същия тип, отчитайки, когато е необходимо член 45, но без да се зачита осигурителен период или период на пребиваване, придобити съгласно законодателство тип Б,

и

— не предявява претенции за обезщетения за старост, като отчита член 50, параграф 1.

3. Решението, прието от институция на държава-членка относно степента на инвалидност на молителя, е задължително за институцията на всяка друга съответна държава-членка, при условие, че съответствието между законодателството относно степента на инвалидност в тези държави-членки е признато в приложение VII.

Член 47

Влошаване на състоянието на инвалидност

1. В случай на влошаване на състоянието на инвалидност, за която едно лице получава обезщетения съгласно законодателството на една или повече държави-членки, се прилагат следните разпоредби, като се отчита степента на влошаването:

а) обезщетенията се предоставят в съответствие с глава 5, приложима *mutatis mutandis*;

б) въпреки това, когато заинтересованото лице е било подчинено на две или повече законодателства тип Б и откакто получава обезщетенията спрямо него не е прилагано законодателството на друга държава-членка, обезщетението се отпуска в съответствие с член 44, параграф 2.

2. Ако общият размер на обезщетението или обезщетенията, платими по параграф 1 е по-малък от размера на обезщетението, което заинтересованото лице е получавало за сметка на институцията, на която преди това е било възложено изплащането, тази институция му изплаща добавка към обезщетението, равна на разликата между двете суми.

3. Ако съответното лице няма право на обезщетения за сметка на институция на друга държава-членка, компетентната институция на държавата-членка, която преди това е била компетентна, изплаща обезщетенията съгласно прилаганото от нея законодателство, като отчита влошаването и, ако е необходимо, член 45.

Член 48

Превръщане на обезщетения за инвалидност в обезщетения за старост

1. Обезщетения за инвалидност се превръщат в обезщетения за старост, ако е необходимо при условията, установени в законодателството или законодателствата, съгласно които са били отпуснати, и в съответствие с глава 5.

2. Когато лице, получаващо обезщетения за инвалидност, може да предяви претенция за обезщетения за старост съгласно законодателството на една или повече институции в съответствие с член 50, всяка институция, на която е възложено отпускане на обезщетения за инвалидност съгласно законодателството на държавата-членка, продължава да предоставя на такова лице обезщетенията за инвалидност, на които то има право съгласно прилаганото от нея законодателство, докато параграф 1 стане приложим по отношение на тази институция или до момента, когато заинтересованото лице изпълни изискванията за такива обезщетения.

3. Когато обезщетения за инвалидност, отпуснати съгласно законодателството на държава-членка, в съответствие с член 44, се превръщат в обезщетения за старост и когато заинтересованото лице все още не отговаря на изискванията, определени от законодателствата на една или повече държави-членки, за получаване на тези обезщетения, заинтересованото лице получава от тази или тези държави-членки обезщетения за инвалидност от датата на превръщането.

Тези обезщетения за инвалидност се отпускат в съответствие с глава 5, както ако тази глава е била приложима към момента на установяване на неработоспособността, водеща до инвалидност, докато заинтересованото лице изпълни специалните условия за обезщетение за старост, установени от съответните национални законодателства или, когато не е предвидено такова превръщане – докато то има право на обезщетения за инвалидност съгласно последното законодателство или законодателства.

4. Обезщетенията за инвалидност, отпуснати по член 44, се приизчисляват в съответствие с глава 5, веднага след като бенефициентът изпълни специалните условия за обезщетения за инвалидност, установени от законодателство тип Б, или веднага след като получи обезщетения за старост съгласно законодателството на друга държава-членка.

Член 49

Специални разпоредби за държавни служители

Членове 6, 44, 46, 47 и 48 и член 60, параграфи 2 и 3 се прилагат *mutatis mutandis* към лица, обхванати от специална схема за държавни служители.

ГЛАВА 5

Пенсии за старост и пенсии на преживели лица

Член 50

Общи разпоредби

1. Всички компетентни институции определят правото на обезщетение, съгласно всички законодателства на държавите-членки, на които заинтересованото лице е подчинено, при подаване на заявление за отпускане на пенсия, освен ако заинтересованото лице изрично поиска отлагане на отпускане на обезщетения за старост съгласно законодателството на една или повече държави-членки.

2. Ако към даден момент заинтересованото лице не отговаря или престане да отговаря на изискванията, установени от всички прилагани спрямо него законодателства на държавите-членки, институциите, прилагащи законодателството, на чиито изисквания лицето отговаря няма да зачитат при изчисляването по членове 52, параграф 1, буква а) или б) периодите, завършени съгласно законодателството, на чиито изисквания лицето не отговаря или е престанало да отговаря, когато това довежда до по-малък размер на обезщетението.

3. Параграф 2 се прилага *mutatis mutandis*, когато заинтересованото лице изрично е поискало отлагане на отпускането на обезщетения за старост.

4. Ново изчисляване се извършва автоматично, когато изискванията на другите законодателства бъдат изпълнени или когато лицето поиска отпускане на отложеното в съответствие с параграф 1 обезщетение за старост, освен ако завършените по другото законодателство периоди вече са били взети предвид по силата на параграфи 2 или 3.

Член 51

Специални разпоредби за зачитане на осигурителен период

1. Когато законодателството на държава-членка поставя отпускането на определени обезщетения в зависимост от осигурителен период, придобит само от специфична дейност като заето или като самостоятелно заето лице или от дейност, обхваната от специална схема за наети лица или самостоятелно заети лица, компетентната институция на тази държава-членка зачита периодите, завършени съгласно законодателството на други държави-членки, само ако е по съответстваща схема или, ако това не е налице – по същата професия или, ако е необходимо – по същата дейност като заето или като самостоятелно заето лице.

Ако, след като се зачетат така завършените периоди, заинтересованото лице не отговаря на условията за получаване на обезщетенията по специална схема, тези периоди се зачитат за целите на отпускане на обезщетенията по общата схема или ако това не е налице, по схемата, приложима за работници или служители, съгласно случая, при условие, че заинтересованото лице е било включено в някоя от тези схеми.

2. Осигурителните периоди, завършени съгласно специална схема на държава-членка се зачитат за целите на отпускането на обезщетения по общата схема или, ако това не е възможно, по схема, приложима за работници или чиновници на друга държава-членка, при условие, че заинтересованото лице е било включено в някоя от тези схеми, дори ако тези периоди са били вече отчетени в последната държава-членка по специална схема.

3. Когато законодателството на държава-членка поставя придобиването, запазването или възстановяването на правото на обезщетения в зависимост от това, дали заинтересованото лице е било осигурено по времето на настъпване на риска, това условие се смята за изпълнено в случай на осигуряване съгласно законодателството на друга държава-членка в съответствие с процедурите, предвидени в приложение XI за всяка съответна държава-членка.

риска съгласно законодателството, което тя прилага и цялата продължителност на периодите, завършени преди настъпването на риска съгласно законодателствата на всички държави-членки по случая.

2. Когато е целесъобразно, компетентната институция прилага към размера, изчислен в съответствие с параграф 1, букви а) и б), всички правила за намаляване, спиране или прекратяване, съгласно прилаганото от нея законодателство, в границите, предвидени от членове 53 - 55.

3. Заинтересованото лице има право да получи от компетентната институция на всяка държава-членка, най-високия от размерите, изчислени в съответствие с параграф 1, букви а) и б).

4. Когато изчислението, направено, съгласно параграф 1, буква а), в една единствена държава-членка, неизменно води до това, че самостоятелното обезщетение е равно или по-голямо от пропорционалното обезщетение, изчислено в съответствие с параграф 1, буква б), компетентната институция може да откаже пропорционалното изчисляване, при условията, определени с регламента по прилагането. Такива положения са установени в приложение VIII.

Член 52

Отпускане на обезщетения

1. Компетентната институция изчислява размера на дължимото обезщетение:

а) съгласно прилаганото от нея законодателство, само когато изискванията за получаване на обезщетения са били изпълнени изключително съгласно националното право (самостоятелно обезщетение);

б) чрез изчисляване на теоретичен размер и впоследствие на действителен размер (пропорционално обезщетение), както следва:

i) теоретичният размер на обезщетението е равен на обезщетението, за което заинтересованото лице може да претендира, ако всички осигурителни периоди и/или периодите на пребиваване, които са завършени съгласно законодателството на другите държави-членки, са били завършени съгласно прилаганото от нея законодателство към датата на отпускане на обезщетението. Ако съгласно това законодателство, размерът не зависи от продължителността на завършените периоди, този размер се смята за теоретичния размер;

ii) компетентната институция определя след това пропорционалния размер на обезщетението, като отнася към теоретичния размер съотношението между продължителността на периодите, завършени преди настъпването на

Член 53

Правила за избягване на съвпадането

1. Всяко съвпадане на обезщетения за инвалидност, старост или преживяло лице, изчислени или отпуснати въз основа на осигурителни периоди и/или периоди на пребиваване, завършени от същото лице, се счита за съвпадане на обезщетения от един и същи вид.

2. Съвпадането на обезщетения, които не могат да се смятат за такива от един и същи вид по смисъла на параграф 1, се счита за съвпадане на обезщетения от различен вид.

3. Следните разпоредби се прилагат за целите на правилата за избягване на съвпадането, установени от законодателството на държава-членка в случай на съвпадане на обезщетение за инвалидност, старост или преживяло лице с обезщетение от същия вид, от различен вид или друг доход:

а) компетентната институция взема предвид обезщетенията или доходите, придобити в друга държава-членка, само когато прилаганото от нея законодателство предвижда зачитането на обезщетения или доходи, придобити в чужбина;

б) компетентната институция взема предвид размера на обезщетенията, платими от друга държава-членка преди приспадането на данъци, вноски за социално осигуряване и други индивидуални налози или удържки, освен ако прилаганото от нея законодателство предвижда прилагането на правила за избягване съвпадането след такива намалявания, при условията и процедурите, определени с регламента по прилагането;

в) компетентната институция не взема предвид размера на обезщетенията, придобити съгласно законодателството на друга държава-членка на основата на доброволно осигуряване или продължено осигуряване по избор на лицето;

г) ако отделна държава-членка прилага правила за избягване на съвпадането, тъй като заинтересованото лице получава обезщетения от същия или от различен вид съгласно законодателството на друга държава-членка или доход, придобит в друга държава-членка, дължимото обезщетение може да бъде намалено само с размера на такива обезщетения или такъв доход.

Член 54

Съвпадане на обезщетения от един и същ вид

1. Когато обезщетения от един и същ вид, дължими съгласно законодателството на две или повече държави-членки се препокриват, правилата за избягване на съвпадането, установени в законодателството на държава-членка няма да се прилагат към пропорционалното обезщетение.

2. Правилата за избягване на съвпадането се прилагат към самостоятелно обезщетение само ако съответното обезщетение е:

а) обезщетение, чийто размер не зависи от продължителността на осигурителните периоди или на периодите на пребиваване,

или

б) обезщетение, чийто размер се определя на основата на начислен период, който се счита, че е бил завършен между датата на настъпване на риска и по-късна дата, който се препокрива с:

i) обезщетение от същия вид, освен когато има сключено споразумение между две или повече държави-членки за избягване зачитането на един и същи начислен период повече от веднъж, или

ii) обезщетение, посочено в буква а).

Обезщетенията и споразуменията, посочени в букви а) и б) са изброени в приложение IX.

Член 55

Съвпадане на обезщетения от различен вид

1. Ако получаването на обезщетения от различен вид или друг доход изисква прилагането на правилата за избягване на съвпадане, установени от законодателството на съответната държава-членка относно:

а) две или повече самостоятелни обезщетения, компетентните институции разделят размерите на обезщетенията или обезщетенията или другия доход, както те биха били зачетени, на броя на обезщетенията, за които се прилагат посочените правила;

въпреки това, прилагането на тази алинея не може да лиши заинтересованото лице от неговия статус на пенсионер за целите на други глави от този дял при реда и условията, определени с регламента по прилагането;

б) едно или повече пропорционални обезщетения, компетентните институции отчитат обезщетенията, обезщетенията или другия доход и всички елементи, определени за прилагане на правилата за избягване на съвпадането като функция на съотношението между осигурителния период и/или периода на пребиваване, установени за изчислението по член 52, параграф 1, буква б), ii);

в) едно или повече самостоятелни обезщетения и едно или повече пропорционални обезщетения, компетентните институции прилагат *mutatis mutandis* буква а) по отношение самостоятелните обезщетения и буква б) по отношение пропорционалните обезщетения.

2. Компетентната институция не прилага разделянето, установено по отношение на самостоятелните обезщетения, ако прилагането от нея законодателство предвижда зачитането на обезщетения от различен вид и/или друг доход и всички други елементи за изчисляване на част от техния размер, определен като функция на съотношението между осигурителния период и/или периода на пребиваване по член 52, параграф 1, буква б), ii).

3. Параграфи 1 и 2 се прилагат съответно, когато съгласно законодателството на една или повече държави-членки право на обезщетение не може да бъде придобито в случаите, в които съответното лице получава обезщетение от различен вид, изплащано съгласно законодателството на друга държава-членка, или друг доход.

Член 56

Допълнителни разпоредби за изчисляването на обезщетения

1. При изчисляването на теоретичните и пропорционални размери по член 52, параграф 1, буква б) се прилагат следните правила:

- а) когато общата продължителност на осигурителния период и периодите на пребиваване, завършени преди настъпването на риска съгласно законодателствата на всички държави-членки по случая, е по-голяма от максималния период, изискван от законодателството на една от тези държави-членки за получаване на пълно обезщетение, компетентната институция на тази държава зачита този максимален период вместо общата продължителност на завършените периоди. Този метод на изчисляване не трябва да води до налагане върху тази институция на разходи за обезщетение, по-големи от пълното обезщетение, предвидено от прилаганото от нея законодателство. Разпоредбата не се прилага към обезщетения, чиито размер не зависи от продължителността на осигуряването;
- б) процедурата за отчитане на прекритите периоди е определена в регламента по прилагането;
- в) ако законодателството на държава-членка предвижда обезщетенията да се изчисляват на базата на доходи, осигурителни вноски, индексации, заплати, други суми или комбинация от някои от тях (средни, пропорционални, фиксирани или начислени), компетентната институция:
 - i) определя базата за изчисляване на обезщетенията в съответствие само с осигурителен период, завършен съгласно прилаганото от нея законодателство;
 - ii) за да определи размера за изчисляване в съответствие с осигурителния период и/или периодите на пребиваване, завършени съгласно законодателството на другите държави-членки, използва същите елементи, определени или отбелязани като осигурителен период съгласно прилаганото от нея законодателство;

в съответствие с процедурите, установени в приложение XI, за съответните държави-членки.

2. Разпоредбите на законодателството на държава-членка относно осъвременяване на елементите, отчитани при изчисляването на обезщетения, се прилагат, ако е необходимо, към елементите, отчитани от компетентната институция на тази държава-членка в съответствие с параграф 1, спрямо осигурителния период или периода на пребиваване, завършен съгласно законодателството на други държави-членки.

Член 57

Осигурителен период или периоди на пребиваване под една година

1. Независимо от член 52, параграф 1, буква б), институцията на държава-членка не е длъжна да отпуска обезщетения за периоди, завършени съгласно прилаганото от нея законодателство, които се зачитат при настъпване на риска, ако:

- продължителността на посочените периоди е под една година,
- и
- само въз основа на тези периоди не се придобива право на обезщетение по силата на разпоредбите на това законодателство.

За целите на този член, „периоди“ означават всички периоди на осигуряване, на заетост, на самостоятелна заетост и пребиваване, които или дават право, или пряко увеличават съответното обезщетение.

2. Компетентната институция на всяка от съответните държави-членки зачита периодите по параграф 1 за целите на член 52, параграф 1, буква б), i).

3. Ако в резултата на прилагането на параграф 1 всички институции на съответните държави-членки се окажат освободени от задълженията си, обезщетения се отпускат изключително съгласно законодателството на последната от тези държави-членки, чиито условия са изпълнени, както ако всички осигурителни периоди и периоди на пребиваване, завършени и отчетени в съответствие с член 6 и член 51, параграфи 1 и 2, са завършени съгласно законодателството на тази държава-членка.

Член 58

Отпускане на добавка

1. На получаващ обезщетения, за когото се прилага тази глава, в държавата-членка по пребиваване и съгласно чието законодателство му се дължи обезщетение не може да бъде отпуснато обезщетение, което е по-малко от минималното обезщетение, определено в това законодателство за осигурителен период или период на пребиваване, равен на всички периоди, зачитани за изплащане в съответствие с тази глава.

2. Компетентната институция на тази държава-членка, ако е необходимо, му изплаща по време на периода на неговото пребиваване на нейна територия добавка, равна на разликата между общия размер на обезщетенията, дължими по тази глава и размера на минималното обезщетение.

Член 59

ГЛАВА 6

Преизчисляване и осъвременяване на обезщетения**Обезщетения за безработица**

1. Ако начинът за определяне на обезщетенията или правилата за изчисляване се променят съгласно законодателството на държава-членка или личното положение на заинтересованото лице претърпи съответна промяна, която съгласно това законодателство би довела до осъвременяване на размера на обезщетението, преизчисляването се извършва в съответствие с член 52.

2. Ако, от друга страна, поради повишаване на издръжката на живота или промени в равнището на доход или по други основания за осъвременяване, обезщетенията в съответните държави-членки се променят с процент или фиксирана сума, този процент или фиксирана сума се прилага пряко към обезщетенията, определени в съответствие с член 52, без необходимост от преизчисляване.

Член 60

Специални разпоредби за държавни служители

1. Членове 6, 50, 51, параграф 3 и членове 52 - 59 се прилагат *mutatis mutandis* към лица, обхванати от специална схема за държавни служители.

2. Въпреки това, ако законодателството на компетентна държава-членка поставя придобиването, прекратяването, запазването или възстановяването на правото на обезщетения по специална схема за държавни служители в зависимост от изискването всички осигурителни периоди да бъдат завършени съгласно една или повече специални схеми за държавни служители в тази държава-членка, или да бъдат признати от законодателството на тази държава-членка за равностойни на такива периоди, компетентната институция на тази държава-членка зачита само периодите, които могат да бъдат признати съгласно прилаганото от нея законодателство.

Ако след зачитането на така завършените периоди, заинтересованото лице не отговаря на изискванията за получаване на тези обезщетения, тези периоди се зачитат за отпускането на обезщетения по общата схема или ако това не е възможно, по схемата, приложима за работниците или служителите, според случая.

3. Когато съгласно законодателството на държава-членка, обезщетенията по специална система за държавни служители се изчисляват на базата на последната заплата или заплати, получени по време на осигурителен период, компетентната институция на тази държава взема предвид, за целите на изчисляването, само онези заплати, надлежно осъвременени, които са били получени през време на периода или периодите, през които заинтересованото лице е било подчинено на това законодателство.

Член 61

Специални правила за сумиране на периоди на осигуряване, заетост или самостоятелна заетост

1. Компетентната институция на държава-членка, чието законодателство поставя придобиването, запазването, възстановяването или продължаването на правото на обезщетения в зависимост или от завършването на периоди на осигуряване, заетост или самостоятелна заетост зачита, доколкото е необходимо, периодите на осигуряване, заетост или самостоятелна заетост, завършени съгласно законодателството на всяка друга държава-членка, като завършени съгласно прилаганото от нея законодателство.

Въпреки това, когато приложимото законодателство поставя правото на обезщетения в зависимост от завършването на периоди на осигуряване, заетост или самостоятелна заетост, завършени съгласно законодателството на друга държава-членка, такива периоди не се зачитат, освен ако такива периоди биха били зачетени като осигурителни периоди, ако са били завършени в съответствие с приложимото законодателство.

2. С изключение на случаите по член 65, параграф 5, буква а), прилагането на параграф 1 на този член е в зависимост от това, дали заинтересованото лице, в съответствие със законодателството съгласно което се претендират обезщетенията, е придобило последно:

- осигурителен период, ако това законодателство изисква осигурителен период,
- трудов стаж, ако това законодателство изисква трудов стаж, или
- стаж като самостоятелно заето лице, ако това законодателство изисква стаж като самостоятелно заето лице.

Член 62

Изчисляване на обезщетения

1. Компетентната институция на държава-членка, чието законодателство предвижда изчисляването на обезщетенията да се основава на размера на предишното трудово възнаграждение или професионален доход, отчита изключително трудовото възнаграждение или професионалният доход, получавани от заинтересованото лице при последната му работа по трудово правоотношение или като самостоятелно заето лице съгласно посоченото законодателство.

2. Параграф 1 се прилага също когато законодателството, прилагано от компетентната институция предвижда специален изискуем осигурителен период за определяне на трудовото възнаграждение, служещо за база за изчисляване на обезщетенията и когато за целия или за част от този период спрямо заинтересованото лице се е прилагало законодателството на друга държава-членка.

3. Чрез дерогация от параграфи 1 и 2, доколкото се засягат пограничните работници, обхванати от член 65, параграф 5, буква а) институцията по пребиваване взема предвид трудовото възнаграждение или професионалния доход, получавани от заинтересованото лице в държавата-членка, чието законодателство се е прилагало спрямо него при последната му работа като заето или като самостоятелно заето лице, в съответствие с регламента по прилагането.

Член 63

Специални разпоредби за отмяна на правилата за пребиваване

За целите на тази глава, член 7 се прилага само в случаите, предвидени от член 64 и 65, и в границите, установени от тях.

Член 64

Безработни лица, които отиват в друга държава-членка

1. Напълно безработно лице, което отговаря на изискванията на законодателството на компетентната държава-членка за получаване на обезщетения, и което отиде в друга държава-членка, за да търси работа там, запазва правото си на парични обезщетения за безработица при следните условия и в следните граници:

а) преди своето заминаване безработното лице да е било регистрирано като търсещо работа и да е било на разположение на службите по заетостта на компетентната държава в продължение най-малко на четири седмици, след като е станало безработно. Компетентните служби или институции обаче могат да дадат разрешително за заминаването му преди да е изтекъл такъв срок;

б) безработното лице трябва да се регистрира като търсещо работа в службите по заетостта на държавата-членка, в която е отишло, да е обект на процедурата за контрол, установена там и да спазва условията, установени от законодателството на тази държава-членка. Това условие се смята изпълнено за периода преди регистрацията, ако заинтересованото лице се е регистрирало в седемдневен срок от датата, когато е престанало да бъде на разположение на службите по заетостта на държавата, която е напуснало. Компетентните служби или

институции могат да удължат този срок в изключителни случаи;

в) правото на обезщетения се запазва за срок от три месеца от датата, на която лицето е престанало да бъде на разположение на службите по заетостта на държавата-членка, която е напуснало, при положение, че общата продължителност на обезщетенията не надхвърля общата продължителност на срока на обезщетенията, на които лицето е имало право съгласно законодателството на тази държава-членка; Компетентните служби или институции могат да удължат тримесечния срок до максимум шест месеца;

г) обезщетенията се отпускат от компетентната институция съгласно прилаганото от нея законодателство и за нейна сметка.

2. Ако заинтересованото лице се завърне в компетентната държава-членка при или преди изтичането на срока, през който има право на обезщетения съгласно параграф 1, буква в), то продължава да има право на обезщетения съгласно законодателството на тази държава. То загубва всички права на обезщетения съгласно законодателството на компетентната държава, ако не се завърне там при или преди изтичането на посочения срок, освен ако разпоредбите на това законодателство са по-благоприятни. В изключителни случаи компетентните служби или институции могат да разрешат завръщане на заинтересованото лице на по-късна дата без то да губи правата си.

3. Освен ако законодателството на компетентната държава е по-благоприятно, максималният общ период на запазване по параграф 1 на правото на обезщетения между два периода на заетост е три месеца; компетентните служби или институции могат да удължат този период до максимум шест месеца;

4. Условията за обмен на информация, сътрудничество и взаимопомощ между институциите и службите на компетентната държава-членка и държавите членки, в които лицето отива, за да търси работа се определят от регламента по прилагането.

Член 65

Безработни лица, които са пребивавали в държава-членка, различна от компетентната държава

1. Лице, което е безработно частично или през различни периоди и което, по време на последната си дейност като заето или като самостоятелно заето лице, е живяло в държава-членка, различна от компетентната, се поставя на разположение на неговия работодател или на службите по заетостта в държавата-членка. То получава обезщетения в съответствие със законодателството на компетентната държава-членка, както ако е пребивавало в тази държава-членка. Тези обезщетения се отпускат от институцията на компетентната държава-членка.

2. Напълно безработно лице, което по време на последната си дейност като заето или като самостоятелно заето лице е пребивавало в държава-членка, различна от компетентната държава-членка и което продължава да пребивава в тази държава-членка или се върне в тази държава-членка, се поставя на разположение на службите по заетостта в държавата-членка по пребиваване. Без да се засяга член 64, напълно безработно лице може, като допълнителна мярка, да се постави на разположение на службите по заетостта в държавата-членка, в която то последно е осъществявало дейност като заето или като самостоятелно заето лице.

Безработно лице, без да е пограничен работник, което не се върне в неговата държава-членка по пребиваване, се поставя на разположение на службите по заетостта на държавата-членка, чието законодателство за последно е било подчинено.

3. Безработното лице по първото изречение на параграф 2 се регистрира като лице, търсещо работа в компетентните служби по заетостта в държавата-членка по пребиваване, спрямо него се прилага контролна процедура, организирана там и спазва условията, установени от законодателството на тази държава-членка. Ако то също избере да се регистрира като лице, търсещо работа в държавата-членка, в която последно е осъществявало дейност като заето или като самостоятелно заето лице, се съобразява с изискванията, приложими в тази държава.

4. Прилагането на второто изречение на параграф 2 и на второто изречение на параграф 3, както и условията за обмен на информация, сътрудничество и взаимопомощ между институциите и службите на държавата-членка по пребиваване и държавата-членка, в която е осъществявана последната заетост, се определят от регламента по прилагането.

5. а) Безработното лице по първото и второто изречение на параграф 2 получава обезщетения в съответствие със законодателството на държавата-членка по пребиваване както ако спрямо него се е прилагало това законодателство по време на последната му дейност като заето или като самостоятелно заето лице. Тези обезщетения се предоставят от институцията по пребиваване.

б) Въпреки това, работник, без да е пограничен работник, на когото са били отпуснати обезщетения за сметка на компетентната институция на държавата-членка, на чието законодателство е бил подчинен при завръщането си в държавата-членка по пребиваване първо получава обезщетения в съответствие с член 64, като получаването на обезщетения в съответствие с буква а) се спира за периода през който той получава обезщетения съгласно законодателството, на което последно е бил подчинен.

6. Обезщетенията, предоставяни от институцията по пребиваване по параграф 5 продължават да бъдат за нейна сметка. Въпреки това, при условията на параграф 7, компетентната институция на държавата-членка, на чието законодателство последно е било

подчинено, възстановява на институцията по пребиваване пълния размер на обезщетенията, предоставени от последната институция през първите три месеца. Размерът на изразходваната сума през този период не може да бъде по-голям от размера, платим в случай на безработица, съгласно законодателството на компетентната държава-членка. В случая по параграф 5, буква б), периодът през който обезщетенията се предоставят съгласно член 64 се изважда от периода, посочен във второто изречение на тази параграф. Условията за възстановяването на сумата се уреждат от регламента по прилагането.

7. Въпреки това, периодът на възстановяване по параграф 6 се удължава до пет месеца, когато заинтересованото лице през предходните 24 месеца е завършило периоди на заетост или самостоятелна заетост от поне 12 месеца в държавата-членка, на чието законодателство последно е бил подчинен, когато тези периоди биха били от значение за придобиване на права на обезщетения за безработица.

8. За целите на параграфи 6 и 7, две или повече държави-членки или техните компетентни власти, могат да предвидят други начини на възстановяване или да откажат всякакво възстановяване между институциите, намиращи се под тяхна юрисдикция.

ГЛАВА 7

Предпенсионни обезщетения

Член 66

Обезщетения

Когато приложимото законодателство поставя предпенсионните обезщетения в зависимост от завършването на периоди на осигуряване, заетост или самостоятелна заетост, член 6 не се прилага.

ГЛАВА 8

Семейни обезщетения

Член 67

Членове на семейството, които пребивават в друга държава-членка

Лице има право на семейни обезщетения в съответствие със законодателството на компетентната държава-членка, включително за членовете на неговото семейство, които пребивават в друга държава-членка, както ако те пребивават в предишната държава-членка. Въпреки това, пенсионерът има право на семейни обезщетения в съответствие със законодателството на държавата-членка, компетентна за изплащането на неговата пенсия.

Член 68

Правила за предимство в случай на съвпадане

1. Когато през време на един и същи период и за едни и същи членове на семейството се предвиждат обезщетения съгласно законодателството на повече от една държава-членка, се прилагат следните правила за предимство:

- a) в случай на обезщетения, платими от повече от една държава-членка на различни основания, редът на предимство е следният: първо, права, произтичащи от дейност като заето или като самостоятелно заето лице, второ, права, произтичащи от получаване на пенсия и накрая, права, придобити на базата на пребиваване;
- b) в случай на обезщетения, платими от повече от една държава-членка на едно и също основание, редът на предимство се урежда от следните допълнителни критерии:
 - i) в случай на права, произтичащи от дейност като заето или като самостоятелно заето лице: мястото на пребиваване на децата, при условие, че е налице такава дейност, и в допълнение, ако е необходимо, най-големият размер на обезщетенията, предвидени от съответните законодателства. В последния случай, сумата за обезщетенията се поделва в съответствие с критерии, установени от регламента по прилагането;
 - ii) в случай на права, произтичащи от получаване на пенсия: мястото на пребиваването на децата, при условие, че пенсията е платима съгласно нейното законодателство, и в допълнение, ако е необходимо, най-дългият период на осигуряване или пребиваване съгласно съответните законодателства;
 - iii) в случай на права, придобити на базата на пребиваване: мястото на пребиваване на децата.

2. В случай на съвпадане на права, семейните обезщетения се предоставят в съответствие със законодателството, което е определено, че има предимство в съответствие с параграф 1. Правата на семейни обезщетения по силата на друго или други съответни законодателства се спират до размера, предвиден от първото законодателство и се предоставя диференцираща добавка, ако е необходимо, за сумата, надвишаваща този размер. Въпреки това, такава диференцираща добавка не трябва да се предоставя за деца, които пребивават в друга държава-членка, когато правото на обезщетение в случая се основава само на пребиваване.

3. Ако, съгласно член 67, е подадено заявление за семейни обезщетения до компетентната институция на държава-членка, чието законодателство е приложимо, но не по право, което има предимство съгласно параграфи 1 и 2 на този член:

- a) тази институция своевременно препраща заявлението до компетентната институция на държавата-членка, чието законодателство е приложимо с предимство, уведомява заинтересованото лице и, без да засяга разпоредбите на регламента по прилагането, отнасящи се до временното отпускане на обезщетения, предвижда, ако е необходимо диференциращата добавка, посочена в параграф 2.
- b) компетентната институция на държавата-членка, чието законодателство е приложимо с предимство, разглежда заявлението както ако то е подадено директно до нея, и датата, на която такава молба е била подадена до първата институция се счита за датата на претенцията към институцията с предимство.

Член 69

Допълнителни разпоредби

1. Ако, съгласно законодателството, определено по силата на членове 67 и 68, не е придобито право на изплащане на допълнителни или специални семейни обезщетения за сираци, такива обезщетения се изплащат по подразбиране и в допълнение към другите семейни обезщетения в съответствие с горепосоченото законодателство, съгласно законодателството на държавата-членка, на което е било подчинено починалото лице най-продължително време, дотолкова доколкото правото е било придобито съгласно това законодателство. Ако не е придобито право съгласно това законодателство, се разглеждат изискванията за придобиване на такава право съгласно законодателствата на другите държави-членки и се предоставят обезщетения в низходящ ред съгласно продължителността на осигурителните периоди или периодите на пребиваване, придобити съгласно законодателството на тези държави-членки.

2. Обезщетения, изплащани под формата на пенсии или добавки към пенсията се предоставят и изчисляват в съответствие с глава 5.

ГЛАВА 9

Специални парични обезщетения без плащане на вноски

Член 70

Обща разпоредба

1. Настоящият член се прилага за специални парични обезщетения без плащане на вноски, предоставяни съгласно законодателство, което поради персоналия си обхват, целите и/или условията за придобиване на права, се характеризира едновременно като социално осигурително законодателство по член 3, параграф 1 и като социално подпомагане.

2. За целите на тази глава „специални парични обезщетения без плащане на вноски“ са тези, които:

- а) имат за цел предоставяне на:
- i) допълнително, заместващо или спомагателно покритие срещу рискове, обхванати от клоновете на социалното осигуряване по член 3, параграф 1 и което гарантира на заинтересованото лице минимална издръжка на живота, в съответствие с икономическото и социалното положение в съответната държава-членка;
- или
- ii) само специална защита за лица с увреждания, тясно свързана със социалната среда на посочените лица в съответната държава-членка,
- и
- б) когато финансирането произтича изключително от задължително данъчно облагане, което има за цел да покрие основни обществени разходи и условията за предоставяне и за изчисляване на обезщетенията не зависят от вноски по отношение на бенефициента. Въпреки това, обезщетения, предоставени да допълнят обезщетение с плащане на вноски не се считат за обезщетения без плащане на вноски само поради тази причина,
- и
- в) са изброени в приложение X.
3. Член 7 и другите глави от този дял не се прилагат за обезщетенията по параграф 2 на този член.

4. Обезщетенията, посочени в параграф 2, се предоставят изключително в държавата-членка, в която пребивава заинтересованото лице, в съответствие с нейното законодателство. Такива обезщетения се предоставят от и за сметка на институцията по място на пребиваване.

ДЯЛ IV

АДМИНИСТРАТИВНА КОМИСИЯ И КОНСУЛТАТИВЕН СЪВЕТ

Член 71

Състав и правила за работа на Административната комисия

1. Административната комисия за координация на системите за социално осигуряване (наричана по-долу „Административна комисия“) към Комисията на Европейските общности е съставена от по един правителствен представител от всяка държава-членка, подпомагана, когато е необходимо, от съветници-експерти. Представител на Комисията на Европейските общности участва в заседанията на Административната комисия със съвещателен глас.
2. Правилникът на Административната комисия се изготвя с общото съгласие на нейните членове.

Решения по въпроси, свързани с тълкуването по член 72, буква а), се приемат съгласно правилата за гласуване, установени с Договора и им се дава необходимата публичност.

3. Секретарското обслужване на Административната комисия се осигурява от Комисията на Европейските общности.

Член 72

Задачи на Административната комисия

Административната комисия:

- а) разглежда всички административни въпроси и въпросите, свързани с тълкуването, произтичащи от разпоредбите на настоящия регламент и регламента по прилагането или от всяко споразумение или договореност, сключени съгласно настоящия регламент, без да се засяга правото на съответните власти, институции и лица да прибегват до процедурите и съдилищата, предвидени в законодателството на държавите-членки, в настоящия регламент или в Договора;
- б) улеснява еднаквото прилагане на Общностното право, особено чрез насърчаване на обмена на опит и най-добри административни практики;
- в) поощрява и развива сътрудничеството между държавите-членки и техните институции по въпроси на социалното осигуряване за да се вземат предвид, *inter alia*, специфични въпроси относно някои категории лица; улеснява провеждането на дейности за трансгранично сътрудничество в сферата на координацията на системите за социално осигуряване;
- г) насърчава в максимална степен употребата на нови технологии за улесняване на свободното движение на лица, в частност, чрез модернизиране на процедурите за обмен на информация и за адаптиране на информационния поток между институциите за целите на обмена чрез електронни средства, отчитайки развитието на обработката на данни във всяка държава-членка; Административната комисия приема общите структурни правила за услугите за електронна обработка на информация, в частност за сигурността и за употребата на стандарти, и определя условията за работата на общата част на тези услуги;
- д) изпълнява всяка друга функция, попадаща в рамките на нейната компетентност съгласно настоящия регламент или регламента по прилагането или всяко споразумение или договореност, сключени за тяхното прилагане;
- е) отправя всякакви предложения до Комисията на Европейските общности относно координацията на системите за социално осигуряване с оглед подобряване и модернизиране на постиженията на правото на ЕС (*acquis*) чрез изготвяне на последващи регламенти или посредством други инструменти, предвидени от Договора;
- ж) установява факторите, които се вземат под внимание за съставяне на отчети, свързани с разходите, които се поемат от институциите на държавите-членки съгласно настоящия регламент и приема годишните отчети между тези институции, на базата на доклада на Одиторския съвет по член 74.

Член 73

Техническа комисия за обработка на информация

1. Създава се техническа комисия за обработка на информация (наричана по-долу „Техническата комисия“) към Административната комисия. Техническата комисия предлага на Административната комисия правила за обща архитектура за управлението на услугите за обработка на информация, в частност във връзка със сигурността и употребата на стандарти; тя изготвя доклади и мотивирани становища преди Административната комисия да приеме решение по член 72, буква г). Съставът и правилата за работа на Техническата комисия се определят от Административната комисия.

2. За тази цел Техническата комисия:

- а) събира съответните технически документи и извършва изследвания и други дейности, необходими за изпълнение на нейните задачи;
- б) представя на Административната комисия докладите и мотивираните становища по параграф 1;
- в) извършва всички други задачи и изследвания по въпросите, отправени към нея от Административната комисия;
- г) осигурява управлението на пилотни проекти на Общността за използване на дейности за обработка на информация и, от страна на Общността, операционни системи, които използват същите услуги.

Член 74

Одиторски съвет

1. Създава се Одиторски съвет към Административната комисия. Съставът и правилата за дейността на Одиторския съвет се определят от Административната комисия.

Одиторският съвет:

- а) проверява метода за определяне и изчисляване на средните годишни разходи, представени от държавите-членки;
- б) събира необходимите данни и извършва изчисленията за установяване на годишната справка за вземанията на всяка държава-членка;
- в) предоставя на Административната комисия периодични сметки за резултатите от прилагането на настоящия регламент и на регламента по прилагането, в частност относно финансовата страна;
- г) предоставя данни и доклади, необходими при вземане на решения от Административната комисия по член 72, ж);
- д) отправя всички полезни предложения към Административната комисия, включително такива относно настоящия регламент, във връзка с букви а), б) и в);
- е) извършва всякаква работа, изследвания или задачи по въпроси, които са му поставени от Административната комисия.

Член 75

Консултативен комитет за координация на системите за социално осигуряване

1. Създава се Консултативен комитет за координация на системите за социално осигуряване (наричан по-долу „Консултативен комитет“), който включва от всяка държава-членка по:

- а) един правителствен представител;
- б) един представител на професионалните съюзи;
- в) един представител на организациите на работодателите.

За всяка от посочените по-горе категории всяка държава-членка определя по един заместник.

Членовете на Консултативния комитет и техните заместници се назначават от Съвета. Консултативният комитет се председателства от представител на Комисията на Европейските общности. Консултативният съвет приема свой процедурен правилник.

2. Консултативният комитет се оправомощава, по искане на Комисията на Европейските общности, на Административната комисия или по своя инициатива:

- а) да разглежда общи или принципни въпроси и проблеми, произтичащи от прилагането на разпоредбите на Общността за координация на системите за социално осигуряване, особено относно някои категории лица;
- б) да дава становища по такива въпроси на Административната комисия и предложения за някои промени в посочените разпоредби.

ДЯЛ V

ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ

Член 76

Сътрудничество

1. Компетентните власти на държавите-членки взаимно си предоставят цялата информация относно:

- а) предприетите мерки за прилагането на настоящия регламент;
- б) промените в техните законодателства, които могат да засегнат прилагането на настоящия регламент.

2. За целите на настоящия регламент, властите и институциите на държавите-членки си предоставят посреднически услуги и действат така, както прилагат своето вътрешно законодателство. Административната помощ, предоставяна от посочените власти и институции по правило е безплатна. Въпреки това, Административната комисия определя вида на възстановимите разноски и грантите, над които се дължи тяхното възстановяване.

3. Властите и институциите на държавите-членки могат, за целите на настоящия регламент, да контактуват пряко помежду си, както и със съответните лица или техни представители.

4. Институциите и лицата, обхванати от настоящия регламент, имат задължението за взаимно информиране и сътрудничество за осигуряване на правилното прилагане на настоящия регламент.

Институциите, в съответствие с принципа за добра администрация, отговарят в разумен срок на всички запитвания и в тази връзка предоставят всякаква информация на съответните лица, необходима за упражняване на предоставените им с настоящия регламент права.

Съответните лица трябва да информират институциите на компетентната държава-членка и държавата-членка по пребиваване, колкото е възможно по-скоро, за всяка промяна в тяхното лично или семейно положение, която засяга техни права на обезщетения по настоящия регламент.

5. Неизпълнението на задължението за информиране по третото изречение на параграф 4 може да доведе до прилагане на пропорционални мерки в съответствие с национално право. Въпреки това, тези мерки са равностойни на мерките, прилагани към подобни ситуации съгласно вътрешното право и не правят практически невъзможно или прекалено трудно упражняването от претендентите на правата, предоставени им с настоящия регламент.

6. В случай на трудности в тълкуването или прилагането на настоящия регламент, които биха могли да засегнат правата на лицата, обхванати от него, институцията на компетентната държава-членка или на държавата-членка по пребиваване на заинтересованото лице се свързва с институцията(ите) на съответната(ите) държава(и)-членка (и). Ако не може да бъде намерено решение в приемлив срок, съответните власти могат да се обърнат към Административната комисия за съдействие.

7. Властите, институциите и съдилищата на една държава-членка не могат да отхвърлят заявления или други предоставени им документи на основание, че те са написани на официален език на друга държава-членка, признат за официален език на институциите на Общността в съответствие с член 290 от Договора.

Член 77

Закрила на личните данни

1. Когато, съгласно настоящия регламент или регламента по прилагането, органите или институциите на държава-членка предоставят лични данни на органите или институциите на друга държава-членка, се прилага законодателството за закрила на данните на предоставящата ги държава-членка. За всяко съобщаване от органа или институцията на получаващата държава-членка, както и за съхраняването, изменението и унищожаването на данните, предоставени от тази държава-членка, се прилага законодателството за закрила на информацията на получаващата я държава-членка.

2. Информацията, необходима за прилагането на настоящия регламент и на регламента по прилагането се предоставя от една държава-членка на друга държава-членка в съответствие с разпоредбите на Общността за закрила на физическите лица относно обработката и свободното движение на лични данни.

Член 78

Електронна обработка на данни

1. Държавите-членки постепенно използват нови технологии за обмен, достъп и обработка на данни, необходими за прилагането на настоящия регламент и на регламента по прилагането. Комисията на Европейските общности оказва помощ за дейностите от общ интерес веднага щом държавите-членки създадат услуги за обработка на информация.

2. Всяка държава-членка е отговорна за управлението на нейната собствена част от услугите за електронна обработка на информация в съответствие с общностните разпоредби за закрила на физическите лица относно обработката и свободното движение на лични данни.

3. Електронен документ, изпратен или издаден от институция в съответствие с настоящия регламент и регламента по прилагането, не може да бъде отхвърлен от никоя власт или институция на друга държава-членка на основание, че е бил получен по електронен път, щом получаващата институция е декларирала, че може да получава електронни документи. Копирането и записването на такива документи се презюмира за правилно и точно копие на оригиналния документ или представяне на информацията, с която е свързан, освен ако има доказателство за обратното.

4. Електронният документ се счита за действителен ако компютърната система, в която е записан документа, съдържа необходимите гаранции за предотвратяване на всякакво изменение, разкриване или неразрешен достъп до запис. По всяко време е възможно да се копира записаната информация в непосредствено четлива форма. Когато един електронен документ се изпраща от една социално осигурителна институция към друга, се приемат подходящи мерки за сигурност в съответствие с общностните разпоредби за закрила на физическите лица относно обработката и свободното движение на лични данни.

Член 79

Финансиране на дейности в областта на социалното осигуряване

Във връзка с настоящия регламент и с регламента по прилагането, Комисията на Европейските общности може да финансира изцяло или частично:

- а) дейности, които имат за цел да подобрят обмена на информация между органите за социално осигуряване и институции на държавите членки, в частност електронния обмен на данни;
- б) всякакви други дейности, които имат за цел предоставяне на информацията на лицата, обхванати от настоящия регламент и техните представители, относно правата и задълженията, произтичащи от настоящия регламент, като се използват най-подходящите средства.

Член 80

Освобождания

1. Всяко освобождение от или намаляване на данъци, таксови марки, нотариални или регистрационни такси, предвидени в законодателството на държава-членка за удостоверения или документи, които трябва да бъдат издадени съгласно законодателството на тази държава-членка, се отнася до подобни удостоверения или документи, които трябва да бъдат издадени съгласно законодателството на друга държава-членка или съгласно настоящия регламент.

2. Всички справки, документи или удостоверения от всякакъв вид, които трябва да бъдат издадени съгласно настоящия регламент се освобождават от легализация от дипломатическите или консулските власти.

Член 81

Молби, декларации или жалби

Всяка молба, декларация или жалба, която, съобразно законодателството на една държава-членка, е трябвало да бъде подадена пред орган, институция или съд на тази държава-членка в определен срок, е допустима, ако е подадена в същия срок пред аналогичен орган, институция или съд на друга държава-членка. В такъв случай органът, институцията или съдът, получили молбата, декларацията или жалбата, я препращат незабавно на компетентния орган, институция или съд на първата държава – директно или чрез компетентните власти на съответната държава-членка. Датата, на която такива молби, декларации или жалби са били подадени до органа, институцията или съда на втората държава-членка, се смята за дата на тяхното подаване до компетентната власт, институция или съд.

Член 82

Медицински прегледи

Медицински прегледи, предвидени в законодателството на една държава-членка, могат да бъдат извършвани по искане на

компетентната институция, в друга държава-членка, от институцията по пребиваване или престой на подалото молба лице или на лицето с право на обезщетения при условията, установени в регламента по прилагането или уговорени между компетентните органи на съответните държави-членки.

Член 83

Прилагане на законодателство

Специални разпоредби за прилагането на законодателството на някои държави-членки са посочени в приложение XI.

Член 84

Събиране на осигурителни вноски и възстановяване на обезщетения

1. Събирането на осигурителни вноски, дължими на институция на една държава-членка и възстановяването на недължими обезщетения от институцията на една държава-членка, може да бъде извършено в друга държава-членка в съответствие с процедурите, гаранциите и привилегиите, приложими към събирането на осигурителни вноски, дължими на аналогичната институция на последната държава-членка и връщането на недължими обезщетения.

2. Влезлите в сила решения на съдебните и административните органи, свързани със събирането на осигурителни вноски, лихви и всякакви други разходи, или с възстановяването на обезщетения, които са предоставени, но недължими съгласно законодателството на една държава-членка, се признават и прилагат по искане на компетентната институция в друга държава-членка в рамките на и в съответствие с процедурите, установени от законодателството и всички други процедури, приложими към подобни решения на последната държава-членка. Такива решения се обявяват за влезли в сила в тази държава-членка доколкото законодателството и всички други процедури на тази държава-членка предвиждат това.

3. В случай на принудително изпълнение, несъстоятелност или конкордат, вземанията на институция на една държава-членка се ползват в друга държава-членка със същите привилегии които законодателството на последната държава-членка предоставя на вземания от същия вид.

4. Процедурата за прилагане на настоящия член, включително разходите за възстановяване, се уреждат от регламента по прилагането или, когато е необходимо и като допълнителна мярка, посредством споразумения между държавите-членки.

Член 85

Права на институциите

1. Ако лице получава обезщетения съгласно законодателството на една държава-членка във връзка с вреда, претърпяна в резултат на събития в друга държава-членка, всички права на институцията, дължаща обезщетенията, срещу трето лице, което е длъжно да поправи вредата, се уреждат от следните правила:

а) когато институцията, която отговаря за изплащането на обезщетенията по силата на прилаганото от нея законодателство, встъпва в правата на бенефициента спрямо третото лице, това встъпване се признава от всяка държава-членка;

б) когато институцията, която отговаря за предоставянето на обезщетенията, има преки права спрямо третото лице, всяка държава-членка признава тези права.

2. Ако лице получава обезщетения съгласно законодателството на една държава-членка във връзка с вреда, претърпяна в резултат на събития в друга държава-членка, разпоредбите на посоченото законодателство, определящи в кои случаи се изключва гражданската отговорност на работодателите или на техните служители, се прилагат спрямо посоченото лице или компетентната институция.

Параграф 1 се прилага и по отношение на всички права на институцията, която отговаря за предоставянето на обезщетения спрямо работодатели или техните служители в случаите, когато тяхната отговорност не се изключва.

3. Когато, в съответствие с член 35, параграф 3 и/или член 41, параграф 2, две или повече държави-членки или техните компетентни органи са сключили споразумение за отменяне на възстановяването на суми между институции под тяхна юрисдикция или когато възстановяването на суми не зависи от размера на действително предоставените обезщетения, всички права, възникващи по отношение на трето задължено лице се уреждат от следните правила:

а) когато институцията на държавата-членка по място на пребиваване или престой предоставя обезщетения на лице във връзка с претърпяна на нейна територия вреда, тази институция в съответствие с разпоредбите на прилаганото от нея законодателство упражнява правото на встъпване в права или на пряк иск срещу третото лице, което е длъжно да поправи вредата;

б) за прилагането на буква а):

i) лицето, което получава обезщетения, се смята осигурено в институцията по място на пребиваване или престой,

и

ii) тази институция се разглежда, като институцията, която отговаря за предоставяне на обезщетенията;

в) параграфи 1 и 2 остават приложими във връзка с всички обезщетения, които не са включени в споразумението за отказ или възстановяване на суми, което не зависи от размера на действително предоставените обезщетения.

Член 86

Двустранни споразумения

Във връзка с отношенията между Люксембург от една страна, и Франция, Германия и Белгия от друга, прилагането и продължителността на периода, посочен в член 65, параграф 7 са предмет на двустранни споразумения.

ДЯЛ VI

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 87

Преходни разпоредби

1. Не се придобиват права съгласно настоящия регламент за периода, предхождащ датата на прилагане.

2. Всеки осигурителен период и, когато е необходимо, всеки период на заетост, самостоятелна заетост или пребиваване, завършен съгласно законодателството на държава-членка преди датата на прилагане на настоящия регламент в съответната държава-членка, се зачита за определянето на правата, придобити съгласно настоящия регламент.

3. В съответствие с параграф 1, право по настоящия регламент се придобива, дори когато то се отнася до осигурителен случай, настъпил преди датата на прилагането му в съответната държава-членка.

4. Всяко обезщетение, което не е било предоставено или е било спряно поради гражданство или място на пребиваване на заинтересованото лице, по молба на това лице се предоставя или възобновява, считано от датата на прилагането на настоящия регламент в съответната държава-членка, при условие, че правата, въз основа на които преди това са били предоставяни обезщетения, не са породили основание за изплащане на еднократна парична сума.

5. Правата на лице, на което е отпусната пенсия преди датата на прилагането на настоящия регламент в държава-членка, могат да бъдат преразгледани, по молба на заинтересованото лице, като се вземе предвид настоящия регламент.

6. Ако искането по параграф 4 или параграф 5 е подадено в срок от две години от датата на прилагане на настоящия регламент в държава-членка, правата, придобити въз основа на настоящия регламент, се смятат за възникнали от тази дата, и законодателството на никоя държава-членка относно загубване или ограничаването на права не може да бъде приложено срещу заинтересованото лице.

7. Ако молба, посочена в параграф 4 или параграф 5, е подаден след изтичането на двугодишния срок от датата на прилагане на настоящия регламент в съответната държава-членка, правата, които не са били отнети или не са били ограничени във времето, се смятат възникнали от датата на подаване на искането, в съответствие с всякакви по-благоприятни разпоредби на законодателството на всяка държава-членка.

8. Ако в резултат на настоящия регламент, лице, което е подчинено на законодателството на държава-членка, различно от определеното в съответствие с дял II на Регламент (ЕИО) № 1408/71, това законодателство продължава да се прилага, докато съответното положение остане непроменено, освен ако съответното лице поиска да бъде подчинено на законодателството, приложимо съгласно настоящия регламент. Искането се подава в тримесечен

срок от датата на прилагане на настоящия регламент до компетентната институция на държавата-членка, чието законодателство е приложимо съгласно настоящия регламент, ако съответното лице е подчинено на законодателството на тази държава-членка считано от датата на прилагане на настоящия регламент. Ако искането е подадено след изтичане на посочения срок, промяната настъпва на първия ден от следващия месец.

9. Член 55 от настоящия регламент се прилага само за пенсии, които не са в съответствие с член 46в от Регламент (ЕИО) № 1408/71 към датата на прилагане на настоящия регламент.

10. Разпоредбите на вторите изречения на член 65, параграфи 2 и 3 са приложими за Люксембург най-късно до две години след датата на прилагане на настоящия регламент.

11. Държавите-членки осигуряват предоставянето на подходяща информация за промените в правата и задълженията, въведени от настоящия регламент и регламента по прилагането.

Член 88

Осъвременяване на приложенията

Приложенията към настоящия регламент се преразглеждат периодически.

Член 89

Регламент по прилагането

Последващ регламент определя процедурата за прилагане на настоящия регламент.

Член 90

Отмяна

1. Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета се отменя от датата на прилагане на настоящия регламент.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави-членки.

Съставено в Страсбург на 29 април 2004 година.

За Европейския парламент

Председател

P. COX

За Съвета

Председател

M. McDOWELL

Въпреки това, Регламент (ЕИО) № 1408/71 остава в сила и продължава да има правно действие за целите на:

- а) Регламент (ЕО) № 859/2003 на Съвета от 14 май 2003 година за разширяване на приложното поле на разпоредбите на Регламент (ЕИО) № 1408/71 и Регламент (ЕИО) № 574/72 за граждани на трети страни, които все още не са подчинени на тези разпоредби единствено на основание тяхната националност ⁽¹⁾, доколкото настоящият регламент не е отменен или изменен;
- б) Регламент (ЕИО) № 1661/85 на Съвета от 13 юни 1985 година, относно техническите адаптации в правилата на Общността за социално осигуряване на работниците-мигранти по отношение на Гренландия ⁽²⁾, доколкото настоящият регламент не е отменен или изменен;
- в) Споразумението за Европейското икономическо пространство ⁽³⁾ и Споразумението между Европейската общност и държавите-членки, от една страна, и Швейцарската конфедерация, от друга, за свободно движение на хора ⁽⁴⁾ и други споразумения, които съдържат позоваване на Регламент (ЕИО) № 1408/71 доколкото тези споразумения не са били изменени в светлината на настоящия регламент.

2. Позоваванията на Регламент (ЕИО) № 1408/71 в Директива 98/49/ЕО на Съвета от 29 юни 1998 г. за гарантиране на допълнителните пенсионни права на заетите и самостоятелно заетите лица, които се движат в Общността ⁽⁵⁾, следва да се разбират като позовавания на настоящия регламент.

Член 91

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Той се прилага от датата на влизане в сила на регламента по прилагането.

⁽¹⁾ ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ L 160, 20.6.1985 г., стр. 7.

⁽³⁾ ОВ L 1, 3.1.1994 г., стр. 1.

⁽⁴⁾ ОВ L 114, 30.4.2002 г., стр. 6. Споразумение, последно изменено с Решение № 2/2003 на Комитета ЕС - Швейцария (ОВ L 187, 26.7.2003 г., стр. 55).

⁽⁵⁾ ОВ L 209, 25.7.1998 г., стр. 46.

ПРИЛОЖЕНИЕ I

АВАНСОВИ ПЛАЩАНИЯ ЗА ИЗДРЪЖКА И СПЕЦИАЛНИ ПОМОЩИ ПРИ РАЖДАНЕ НА ДЕТЕ И ОСИНОВЯВАНЕ

(член 1, буква щ)

I. Авансови плащания за издръжка**A. БЕЛГИЯ**

Авансови плащания на помощи за издръжка на живота съгласно Закон от 21 февруари 2003 г., за създаване на агенция за плащания за издръжка във Федералната обществена служба Финанси

Б. ДАНИЯ

Авансово плащане на издръжка на дете, установено от Закона за обезщетения за дете

Авансово плащане на издръжка на дете, консолидирано от Закон № 765 от 11 септември 2002 г.

В. ГЕРМАНИЯ

Авансови плащания за издръжка съгласно германския Закон за авансови плащания за издръжка (Unterhaltsvorschussgesetz) от 23 юли 1979 г.

Г. ФРАНЦИЯ

Помощи за издръжка на семейството, плащани на дете, чиито един или двама родители не изпълняват задълженията си за издръжка или изплащането на помощ за издръжка, установени в съдебно решение.

Д. АВСТРИЯ

Авансови плащания за издръжка съгласно Федералния закон за отпускането на авансови плащания за издръжка на дете (Unterhaltsvorschussgesetz 1985 - UVG).

Е. ПОРТУГАЛИЯ

Авансови плащания за издръжка (Закон № 75/98 от 19 ноември 1998 г. за гарантиране на издръжка за непълнолетни).

Ж. ФИНЛАНДИЯ

Помощ за издръжка съгласно Закона за сигурността на издръжката на дете (671/1998).

З. ШВЕЦИЯ

Помощ за издръжка съгласно Закона за издръжка (1996:1030).

II. Специални помощи за раждане на дете и осиновяване**A. БЕЛГИЯ**

Помощ за раждане и при осиновяване.

Б. ИСПАНИЯ

Еднократно плащане за помощ за раждане.

В. ФРАНЦИЯ

Помощ за раждане или осиновяване, като част от „обезщетение за приемане на малко дете“.

Г. ЛЮКСЕМБУРГ

Помощи за бременност.

Помощи за раждане.

Д. ФИНЛАНДИЯ

Пакет майчинство, еднократна помощ за майчинство и подпомагане под формата на еднократна парична помощ за компенсиране на разходите за международно осиновяване съгласно Закона за помощите за майчинство.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

РАЗПОРЕДБИ НА ДВУСТРАННИ КОНВЕНЦИИ, КОИТО ОСТАВАТ В СИЛА И КОИТО, КОГАТО СА ПРИЛОЖИМИ, СЕ ОГРАНИЧАВАТ САМО ДО ОБХВАНАТИТЕ ОТ ТЯХ ЛИЦА

(Член 8, параграф 1)

Съдържанието на това приложение ще бъде определено от Европейския парламент и от Съвета в съответствие с Договора колкото е възможно по-скоро и най-късно до датата на прилагане на настоящия регламент съгласно член 91.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

ОГРАНИЧЕНИЕ НА ПРАВАТА НА ОБЕЗЩЕТЕНИЯ В НАТУРА ЗА ЧЛЕНОВЕТЕ НА СЕМЕЙСТВОТО НА ПОГРАНИЧЕН РАБОТНИК

(член 18, параграф 2)

ДАНИЯ

ИСПАНИЯ

ИРЛАНДИЯ

НИДЕРЛАНДИЯ

ФИНЛАНДИЯ

ШВЕЦИЯ

ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО

—

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

ПОВЕЧЕ ПРАВА ЗА ПЕНСИОНЕРИ, ЗАВЪРНАЛИ СЕ В КОМПЕТЕНТНАТА ДЪРЖАВА-ЧЛЕНКА

(член 27, параграф 2)

БЕЛГИЯ

ГЕРМАНИЯ

ГЪРЦИЯ

ИСПАНИЯ

ФРАНЦИЯ

ИТАЛИЯ

ЛЮКСЕМБУРГ

АВСТРИЯ

ШВЕЦИЯ

—

ПРИЛОЖЕНИЕ V

ПОВЕЧЕ ПРАВА ЗА БИВШИ ПОГРАНИЧНИ РАБОТНИЦИ, КОИТО СЕ ВРЪЩАТ В ПРЕДИШНАТА ДЪРЖАВА-ЧЛЕНКА, В КОЯТО СА ОСЪЩЕСТВЯВАЛИ ДЕЙНОСТ КАТО НАЕТИ ИЛИ КАТО САМОСТОЯТЕЛНО ЗАЕТИ ЛИЦА (ПРИЛАГА СЕ САМО АКО ДЪРЖАВАТА-ЧЛЕНКА, В КОЯТО СЕ НАМИРА КОМПЕТЕНТНАТА ИНСТИТУЦИЯ, ПОЕМАЩА РАЗХОДИТЕ ЗА ОБЕЗЩЕТЕНИЯ В НАТУРА, ПРЕДОСТАВЯНИ НА ПЕНСИОНЕРА В ДЪРЖАВАТА-ЧЛЕНКА ПО НЕГОВОТО ПРЕБИВАВАНЕ, СЪЩО ФИГУРИРА В СПИСЪКА)

(член 28, параграф 2)

БЕЛГИЯ

ГЕРМАНИЯ

ИСПАНИЯ

ФРАНЦИЯ

ЛЮКСЕМБУРГ

АВСТРИЯ

ПОРТУГАЛИЯ

ПРИЛОЖЕНИЕ VI

**ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВО ТИП А, СПРЯМО КОЕТО СЕ ПРИЛАГА СПЕЦИАЛНА
КООРДИНАЦИЯ**

(член 44, параграф 1)

А. ГЪРЦИЯ

Законодателство, свързано с осигурителната схема в селското стопанство (ОГА), съгласно Закон № 4169/1961.

Б. ИРЛАНДИЯ

Част II, глава 15 от Закона за социална сигурност (консолидиран), 1993.

В. ФИНЛАНДИЯ

Пенсии за инвалидност, определени съгласно Закона за националните пенсии от 8 юни 1956 г. и отпуснати съгласно преходните правила на Закона за националните пенсии (547/93).

Национални пенсии за лица с вродени или придобити в ранна възраст недъзи [Закон за националните пенсии (547/93)].

Г. ШВЕЦИЯ

Обезщетение за болест, свързано с дохода и компенсация за заетост (Закон 1962:381, след измененията му със Закон 2001:489).

Д. ОБЕДИНЕНО КРАЛСТВО**а) Великобритания**

Раздели 30А(5), 40, 41 и 68 от Закона за осигурителните вноски и обезщетения от 1992 г.

б) Северна Ирландия

Член 30А, параграф 5, членове 40, 41 и 68 от Закона за осигурителните вноски и обезщетения (Северна Ирландия) от 1992 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ VII

СЪОТВЕТСТВИЕ МЕЖДУ ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТА НА ДЪРЖАВИ-ЧЛЕНКИ ОТНОСНО УСЛОВИЯТА,
СВЪРЗАНИ СЪС СТЕПЕНТА НА ИНВАЛИДНОСТ

(член 46, параграф 3 от регламента)

БЕЛГИЯ

Държава-членка	Схеми, прилагани от институции на държави-членки, които са приели решение за определяне на степеня на инвалидност	Схеми, прилагани от белгийски институции, за които решението е задължително в случай на съответствие				
		Обща схема	Система за миньори		Система за моряци	Служба за социално осигуряване в задморските територии
			Обща инвалидност	Професионална инвалидност		
ФРАНЦИЯ	1. Обща система:					
	— III група (постоянно придружаване)	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Няма съответствие
	— II група	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Няма съответствие
	— I група	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Няма съответствие
	2. Земеделска схема:					
	— пълна, обща инвалидност	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Няма съответствие
	— две трети обща инвалидност	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Няма съответствие
	— постоянно придружаване	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Няма съответствие
	3. Система за миньори:					
	— частична, обща инвалидност	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Няма съответствие
	— постоянно придружаване	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Няма съответствие
	— професионална инвалидност	Няма съответствие	Няма съответствие	Съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие
	4. Система за моряци:					
— обща инвалидност	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Няма съответствие	
— постоянно придружаване	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Няма съответствие	
— професионална инвалидност	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	
ИТАЛИЯ	1. Обща система:					
	— Инвалидност – работници	Няма съответствие	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Няма съответствие
	— Инвалидност – служители	Няма съответствие	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Няма съответствие
2. Система за моряци:						
— негодност за пътуване по море	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	
ЛЮКСЕМ-БУРГ ⁽¹⁾	Инвалидност на работници, полагащи физически труд	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Няма съответствие
	Инвалидност – служители	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Съответствие	Няма съответствие

⁽¹⁾ Данните за съответствието между Люксембург и Франция или Белгия ще бъдат обект на техническо преразглеждане, предвид промените, настъпили в националното законодателство на Люксембург.

ФРАНЦИЯ

Системи, прилагани от френски институции, за които решението е обвързващо в случай на съответствия

Държава-членка	Схеми, прилагани от институции на държави-членки, които са приели решение за определяне на степента на инвалидност	Обща схема			Земеделска схема			Схема за миньори			Схема за моряци		
		I група	II група	III група	2/3 инвалидност	Пълна инвалидност	Постоянно приружаване	2/3 обща инвалидност	Постоянно приружаване	Професионална инвалидност	2/3 обща инвалидност	Пълна професионална инвалидност	Постоянно приружаване
БЕЛГИЯ	1. Обща схема	Съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие
	2. Схема за миньори	Съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Съответствие	Съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие
	— частична обща инвалидност	Съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Съответствие	Съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие
	— професионална инвалидност	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие
	3. Система за моряци	Съответствие ⁽¹⁾	Няма съответствие	Няма съответствие	Съответствие ⁽¹⁾	Няма съответствие	Няма съответствие	Съответствие ⁽¹⁾	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие
		Съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие
ИТАЛИЯ	1. Обща схема	Съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие
	— Инвалидност – работници, полагащи физически труд	Съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие
	— Инвалидност – служители	Съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие
	2. Схема за моряци	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие
ЛЮКСЕМБУРГ ⁽³⁾	— Инвалидност – работници, полагащи физически труд	Съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие
	— Инвалидност – служители	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие

⁽¹⁾ Само ако белгийската институция е признала, че работникът е непригоден за работа под или на земното равнище.

⁽²⁾ Доколкото инвалидността, призната от белгийските институции е обща инвалидност.

⁽³⁾ Данните относно съответствието между Люксембург и Франция или Белгия ще бъдат обект на техническо преразглеждане, вземайки предвид промените, настъпили в националното законодателство на Люксембург.

ИТАЛИЯ

Държава-членка	Системи, прилагани от институции на държави-членки, които са приели решение за определяне на степента на инвалидност	Схеми, прилагани от италиански институции, за които решението е задължително в случай на съответствие		
		Обща система		Непригодност на моряци за мореплаване
		Работници	Служители	
БЕЛГИЯ	1. Обща схема	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие
	2. Система за миньори			
	— частична обща инвалидност	Съответствие	Съответствие	Няма съответствие
	— професионална инвалидност	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие
	3. Схема за моряци	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие
ФРАНЦИЯ	1. Обща схема:			
	— III група (постоянно придружаване)	Съответствие	Съответствие	Няма съответствие
	— II група	Съответствие	Съответствие	Няма съответствие
	— I група	Съответствие	Съответствие	Няма съответствие
	2. Земеделска схема:			
	— пълна обща инвалидност	Съответствие	Съответствие	Няма съответствие
	— частична обща инвалидност	Съответствие	Съответствие	Няма съответствие
	— постоянно придружаване	Съответствие	Съответствие	Няма съответствие
	3. Схема за миньори:			
	— частична обща инвалидност	Съответствие	Съответствие	Няма съответствие
	— постоянно придружаване	Съответствие	Съответствие	Няма съответствие
	— професионална инвалидност	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие
	4. Схема за моряци:			
	— частична обща инвалидност	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие
	— постоянно придружаване	Няма съответствие	Няма съответствие	Няма съответствие
	— професионална инвалидност			

ЛЮКСЕМБУРГ ⁽¹⁾

Държава-членка	Схеми, прилагани от институции на държави-членки, които са приели решение за определяне на степента на инвалидност	Схеми, прилагани от люксембургски институции, за които решението е задължително в случай на съответствие	
		Инвалидност – работници	Инвалидност – служители
БЕЛГИЯ	1. Обща схема	Съответствие	Съответствие
	2. Схема за миньори		
	— частична обща инвалидност	Няма съответствие	Няма съответствие
	— професионална инвалидност	Няма съответствие	Няма съответствие
	3. Схема за моряци	Съответствие ⁽¹⁾	Няма съответствие ⁽¹⁾
ФРАНЦИЯ	1. Обща схема:		
	— III група (постоянно придружаване)	Съответствие	Съответствие
	— II група	Съответствие	Съответствие
	— I група	Съответствие	Съответствие
	2. Земеделска схема:		
	— пълна обща инвалидност	Съответствие	Съответствие
	— частична обща инвалидност	Съответствие	Съответствие
	— постоянно придружаване	Съответствие	Съответствие
	3. Схема за миньори:		
	— частична, обща инвалидност	Съответствие	Съответствие
	— постоянно придружаване	Съответствие	Съответствие
	— пълна обща инвалидност	Няма Съответствие	Няма Съответствие
	4. Схема за моряци:		
	— частична обща инвалидност	Съответствие	Съответствие
— постоянно придружаване	Съответствие	Съответствие	
— професионална инвалидност	Няма съответствие	Няма съответствие	

⁽¹⁾ Доколкото инвалидността, призната от белгийската институция е обща инвалидност.

⁽¹⁾ Данните относно съответствието между Люксембург и Франция или Белгия ще бъдат обект на техническо преразглеждане, вземайки предвид промените, настъпили в националното законодателство на Люксембург.

ПРИЛОЖЕНИЕ VIII

**СЛУЧАИ, В КОИТО САМОСТОЯТЕЛНОТО ОБЕЗЩЕТЕНИЕ Е РАВНО ИЛИ ПО-ГОЛЯМО ОТ
ПРОПОРЦИОНАЛНОТО ОБЕЗЩЕТЕНИЕ**

(член 52, параграф 4)

А. ДАНИЯ

Всички заявления за пенсии, посочени в закона за социалните пенсии, с изключение на пенсиите, посочени в приложение IX.

Б. ФРАНЦИЯ

Всички заявления за пенсионни обезщетения или обезщетения за преживяло лице съгласно допълнителните пенсионни схеми за служители или самостоятелно заети лица, с изключение на заявленията за пенсии за старост или пенсии за вдовици съгласно допълнителната пенсионна схема за професионален бордови екипаж в гражданската авиация.

В. ИРЛАНДИЯ

Всички заявления за пенсии за прослужено време и старост, пенсии за старост (с вноски), пенсии за вдовици (с вноски) и пенсии за вдовци (с вноски).

Г. НИДЕРЛАНДИЯ

Когато лицето има право на пенсия на основание холандския Закон за общо осигуряване за старост (AOW).

Д. ПОРТУГАЛИЯ

Заявления за пенсии за инвалидност, старост и преживяло лице, с изключение на случаите, в които общият осигурителен период, завършен съгласно законодателството на повече от една държава-членка е равен или по-дълъг от 21 календарни години, националният осигурителен период е равен или по-къс от 20 години и изчислението, направено по член 11 от Наредбата-закон № 35/2002 от 19 февруари 2002 г., която определя правилата за определяне на размера на пенсията. В такива случаи, чрез прилагане на по-благоприятни правила за формиране на пенсията, размерът, получен от пропорционалното изчисляване може да бъде по-висок от този, получен чрез независимо изчисляване.

Е. ШВЕЦИЯ

Свързани с дохода пенсии за старост (Закон 1998:674), свързани с дохода пенсии за преживяло лице под формата на осъвременени пенсии и детски пенсии, когато смъртта е настъпила преди 1 януари 2003 г., и пенсии за вдовици (Закон 2000:461 и Закон 2000:462).

Ж. ОБЕДИНЕНО КРАЛСТВО

Всички заявления за пенсии за изслужено време и старост, обезщетения за вдовици и за близки на починалото лице, определени съгласно разпоредбите на дял III, глава 5 от регламента, с изключение на онези, за които:

- а) в течение на данъчната година, започваща на или след 6 април 1975 г.:
 - i) заинтересованото лице е придобило осигурителен период, трудов стаж или период на пребиваване съгласно законодателството на Обединеното кралство и друга държава-членка;
 - и
 - ii) една (или повече) от данъчните години по i) не е зачетена като релевантна година по смисъла на законодателството на Обединеното кралство;
- б) осигурителният период, придобит съгласно действащото за периодите преди 5 юли 1948 г. законодателство в Обединеното кралство, би могъл да бъде зачетен за целите на член 52, параграф 1, буква б) от регламента чрез прилагане на осигурителен период, трудов стаж или периоди на пребиваване съгласно законодателството на друга държава-членка.

ПРИЛОЖЕНИЕ IX

ОБЕЗЩЕТЕНИЯ И СПОРАЗУМЕНИЯ, КОИТО ПОЗВОЛЯВАТ ПРИЛАГАНЕТО НА ЧЛЕН 54

- I. **Обезщетения, посочени в член 54, параграф 2, буква а) от регламента, чийто размер не зависи от продължителността на осигурителния период или на пребиваването:**
- A. **БЕЛГИЯ**
- Обезщетения, свързани с общата схема за инвалидност, специалната схема за инвалидност за миньори и специалната схема за моряци от търговския и военноморския флот.
- Обезщетения за осигуряване на самостоятелно заети лица срещу неработоспособност.
- Обезщетения, свързани с инвалидност в отвъдморска схема за социално осигуряване и схема за инвалидност за бивши служители в Белгийско Конго и Руанда -Урунди.
- B. **ДАНИЯ**
- Пълната национална пенсия за старост в Дания, придобита след 10-годишен период на пребиваване от лица, които биха получили пенсия най-късно до 1 октомври 1989 г.
- B. **ГЪРЦИЯ**
- Обезщетения съгласно Закон № 4169/1961, свързан с осигурителната схема в земеделието (OGA).
- Г. **ИСПАНИЯ**
- Пенсии за преживяло лице, отпуснати съгласно общата и специалните схеми, с изключение на специалната схема за държавни служители.
- Д. **ФРАНЦИЯ**
- Пенсии за инвалидност съгласно общата осигурителна схема или съгласно схемата за селскостопански работници.
- Пенсии за вдовци или вдовици съгласно общата схема за социално осигуряване или схемата за земеделски работници, когато е изчислена на основата на пенсията за инвалидност на починал съпруг, определена в съответствие с член 52, параграф 1, буква а).
- E. **ИРЛАНДИЯ**
- Пенсия за инвалидност от тип А.
- Ж. **НИДЕРЛАНДИЯ**
- Законът от 18 февруари 1966 г. за осигуряването за инвалидност за служителите, с неговите изменения (WAO).
- Законът от 24 април 1997 г. за осигуряването за инвалидност на самостоятелно заетите лица, с неговите изменения (WAZ).
- Законът от 21 декември 1995 за общото осигуряване за преживели лица на издръжка (ANW).
3. **ФИНЛАНДИЯ**
- Национални пенсии за лица с вродени или придобити в ранна възраст недъзи (Закон за националните пенсии 547/93).
- Национални пенсии, определени съгласно Закона за националните пенсии от 8 юни 1956 г. и отпуснати съгласно преходните правила на Закона за националните пенсии (547/93).
- Допълнителният размер на детската пенсия в съответствие със Закона за пенсиите за преживели лица от 17 януари 1969 г.

И. ШВЕЦИЯ

Свързани с доходите пенсии за преживяло лице под формата на детски пенсии и осъвременени пенсии, когато смъртта е настъпила на 1 януари 2003 г. или по-късно, когато починалото лице е родено през 1938 г. или по-късно (Закон 2000:461).

II. **Обезщетения, посочени в член 54, параграф 2, буква б) от регламента, чийто размер се определя на основата на завършения период, който е сметнат за придобит между датата на настъпване на риска и по-късна дата:**

А. ГЕРМАНИЯ

Пенсии за инвалидност и пенсии за преживяло лице, за които е зачетен допълнителен период.

Пенсии за старост, за които е зачетен вече признат допълнителен период.

Б. ИСПАНИЯ

Пенсиите за изслужено време и старост или за трайни увреждания (инвалидност) съгласно Специалната схема за държавни служители, дължими съгласно дял I на консолидирания текст на Закона за пенсионираните държавни служители, ако към момента на настъпване на риска получателят е бил действащ държавен служител или е приравнен на такъв; пенсии при смърт и преживели лица (за вдовци/вдовици, сираци и родители), дължими съгласно дял I на консолидирания текст на Закона за пенсионираните държавни служители, ако към момента на настъпване на смъртта държавният служител е бил действащ държавен служител или е приравнен на такъв.

В. ИТАЛИЯ

Италиански пенсии за пълна неработоспособност (inabilità).

Г. ЛЮКСЕМБУРГ

Пенсии за инвалидност и пенсии за преживели лица.

Д. ФИНЛАНДИЯ

Пенсии за работа по трудово правоотношение, за които е зачетен бъдещ период съгласно националното законодателство.

Е. ШВЕЦИЯ

Обезщетения при болест и компенсации за заетост под формата на гаранционно обезщетение (Закон 1962:381).

Пенсия за преживяло лице, изчислена на базата на признат осигурителен период (Закон 2000:461 и 2000:462).

Пенсии за старост под формата на гаранционни пенсия, изчислени въз основа на признат период, който вече е бил отчетен (Закон 1998:702).

III. **Споразумения, посочени в член 54, параграф 2, буква б), i) от регламента, които целят избягване на зачитането на един и същ признат период два или повече пъти:**

Споразумението за социално осигуряване от 28 април 1997 г. между Република Финландия и Федерална република Германия.

Споразумението за социално осигуряване от 10 ноември 2000 г. между Република Финландия и Великото Херцогство Люксембург.

Скандинавската конвенция от 15 юни 1992 г. за социално осигуряване.

ПРИЛОЖЕНИЕ X

СПЕЦИАЛНИ ПАРИЧНИ ОБЕЗЩЕТЕНИЯ БЕЗ ВНОСКИ

(член 70, параграф 2, буква в))

Съдържанието на това приложение се определя от Европейския парламент и от Съвета в съответствие с Договора колкото е възможно по-скоро и най-късно до датата на прилагане на настоящия регламент съгласно член 91.

ПРИЛОЖЕНИЕ XI

СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО НА ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ

(член 51, параграф 3, член 56, параграф 1 и член 83)

Съдържанието на настоящото приложение се определя от Европейския парламент и от Съвета в съответствие с Договора колкото е възможно по-скоро и най-късно до датата на прилагане на настоящия регламент съгласно член 91.
